

Sokerinen taide

Anna-Katariina Autio

Opinnäytetyön kirjallinen
osa

Tampereen ammattikorkea-
koulu

Kuvataiteen koulutusohjelma

2014

Tekijä Anna-Katariina Autio
Vuosi 2014
Työn nimi Sokerinen taide

Name Anna-Katariina Autio
Year 2014
Thesis Sugary Art

TIIVISTELMÄ

Kirjallisessa opinnäytetyössäni tarkastelen kuinka sokeria voi hyödyntää materiaalina taiteen tekemisessä. Käytän lähteenäni lopputyötäni *Eläköön rakkaus! Vive l'amour!* Tuon lopputyöni prosessia esiin havainnollistavin kuvin ja selityksin siitä, kuinka itse olen käyttänyt sokeria maalauksessa ja kuvanveistossa.

Avainsanat: Sokeri, liivate, installaatio, maalaus, kuvanveisto, tunteet, abstrakti maalaus, rakkaus

Sivut: 71

ABSTRACT

In the literary part of my thesis I examine and show how sugar can be used as a material when making art. The main source for this literary part is my thesis *Long live the Love! Vive l'amour!* I demonstrate the making of my thesis with pictures and explanations about how I have used sugar in painting and sculpture.

Keywords: Sugar, gelatine, installation, painting, sculpture, feelings, abstract painting, love

Pages: 71

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Sokeri nykytaiteessa	5
3. Tunteiden visualisointi maalauksen keinoin	7
4. Rintakuvan veistoprosessi	27
5. Installaation suunnittelua ja makeistestailua	52
6. Johtopäätökset	69
Lähteet	70

1. Johdanto

Ja tapahtui niin, että eräänä päivänä tyttö tapasi pojan, ja he rakastuivat.

Lopputyöni *Eläköön rakkaus! Vive l'amour!* käsittelee rakkauden ensihuumassa koettuja tunteita: sen siirappisuutta, ällöttävyyttä, ihanuutta ja pelottavuutta. Tapasin nykyisen kumppanini vajaa vuosi sitten ja rakastuin palavasti. Kuten muutkin taiteilijat ennen minua, halusin tehdä taidetta muusastani, sielunkumppanistani ja ystävistäni. Taide kumpuaa parhaiten omista kokemuksista ja intohimosta jotain asiaa kohtaan, sillä ne ovat aitoja hetkiä ja kertovat taiteilijasta itsestään syvemmin. Lisäksi koen heittäytymisen ja taiteilijan henkilökohtaisuuden mielenkiintoiseksi asiaksi taiteessa.

Rakkaus aiheena on niin vaikea ja käsitelty aihe, että sitä en oikein voi kuvata muuten kuin itselleni nauraen, itseironisesti, mutta kuitenkin positiivisella tavalla, seisoen vilpittömästi ja rehellisesti rakkauteni ja työni takana. Rakkauden ensihuumana on jotain todella överinä ja hiukan pelottavaakin, joka menee aivan yli ymmärryksen. Siinä asettaa toisen ajatuksiinsa ja prioriteeteissaan ensimmäiseksi; kumppani on lähestulkoon palvonnan kohde, jossa ei ole virheitä ja jolle haluaa antaa kaikkensa.

Korostaakseni rakkauden siirappisuutta valitsin sokerin tähän lopputyöhön materiaaliksi. Sen symboliikka liittyy rakkauteen ja rakkauden makeuteen, kuten musiikissa esimerkiksi laulut "Sugar sugar" ja "I want a little sugar in my bowl" osoittavat. Tässä opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa käsitelen kuinka käytän sokeria maalauksessa ja kuvanveistossa.

Pohdin tässä tutkielmassa muun muassa sitä, että miten ja mihin sokeri muovautuu käsissä taideteosta tehdessä, ja mitä kaikkea sokerista voi tehdä. Tuon lopputyöni prosessia esiin havainnollistavin kuvin siitä, kuinka sokeri käyttäytyy materiaalina.

Tuon tutkielmassa esiin myös muita taiteilijoita, jotka ovat jollain lailla hyödyntäneet sokeria nykytaiteessa tai joita kiinnostaa syötävä taide. Kirjallisuutta sokerin käytöstä taiteessa en ole kauheasti löytänyt, joten tämä tutkielma perustuu omiin kokeiluihini ja niistä saatuihin tuloksiin. En ole kiinnostunut konditoriasta, eikä tarkoitukseni olekaan olla kondiittori tätä opinnäytetyötä tehdessä.

2. Sokeri nykytaiteessa

Sokeritaide on oma taiteellinen konditorian alansa, jolta löytyy todella taidokkaita tekijöitä. Missä siis menee raja sokerista muotoiltujen sokeritaideteosten ja nykytaiteen välinen raja? Näen siihen vastaukseksi nämä syyt: tekijät ovat konditoria-alan ammattilaisia, jotka pyrkivät osoittamaan taitonsa sokerin käyttämisessä, ja usein kilpailevat mitä yksityiskohtaisimmilla ja upeilla sokeriveistoksillaan. Tekijät eivät tarkoita sokeriveistoksillaan muita merkityksiä kuin niiden esteettisyys ja taidokkuus. Sokeri on itsestäänselvyys materiaalina, eikä sitä esimerkiksi rinnasteta mihinkään ilmiöön, tai yritetä kuvata sillä muuta kuin kauniita asioita. Näitä rajoja lähestyy taiteilija Brendan Jamison, joka tekee muun muassa sokeripaloista arkkitehtuurisia rakennuksia, mutta esittää ne kuitenkin galleriatiloissa (www.brendanjamison.com 21.4.2014).

Sokeria ovat hyödyntäneet mm. Sandra Jogeva veistoksessaan ”Mother’s wisdom” Mäntän kuvataideviikoilla vuonna 2011. Saara Kariranta teki Kuvataideakatemian lopputyöksi sokerista valetun ihmis- ja delfiniveistoksen, sekä valmistumisen jälkeen hän on tehnyt useampia sokeriveistoksia. Kyle ja Liz von Hassel, ”The sugar lab”, tekevät sokeriveistoksia 3D-printterillä (<http://www.dezeen.com/2013/07/04/3d-printed-sugar-cubes-by-the-sugar-lab-kyle-and-liz-von-hasseln/> 23.4.2014). Taiteilija Shelley Miller tekee ornamenttimaisia seinämaalauksia sokerista monesti julkisien rakennuksien seiniin ja antaa niiden kulua ajan kanssa pois (<http://www.shelleymillerstudio.com/cargo.php> 23.4.2014). Taiteilija Vik Muniz on muodostanut sokerin avulla mustien plantaasilasten muotokuvia mustalle paperille, ja tehnyt suklaasta maalauksia mm. ”Last supper”, muotokuvia tunnetuista henkilöistä sekä väkijoukoista (https://www.ted.com/talks/vik_muniz_makes_art_with_wire_sugar#t-547767 ja <http://vikmuniz.net/gallery/chocolate> 23.4.2014).

Suklaa on muutenkin ollut varsin inspiroiva materiaali taiteilijoille. Saksalainen kuvanveistäjä Dieter Roth on tehnyt itsestään suklaisia rintakuvia, sekä suklaisen veistoksen itsestään, jossa suklaan pinnalle hän on ripotellut linnun siemeniä. Veistos vietiin ulos linnuille syötäväksi, ja kaupaksi

se menikin. (Bonham-Carter & Hodge 2013, 324-325; <http://www.hauserwirth.com/exhibitions/1649/dieter-roth-bjorn-roth/view/> 21.4.2014.) Myös Paul McCarthy järjesti erääseen galleriaan suklaatehtaan, jossa valettiin suklaapukkeja, jotka pitelivät anustappia. Hän on käyttänyt suklaata vertauskuvallisesti ihmisen eritteenä performanssiteoksissa, kuten ”Chocolate Santa” ja ”Hey-ho hey-ho”. (http://www.wmagazine.com/culture/art-and-design/2007/11/paul_mccarthy/ 23.4.2014.) Myös Francine Spiegel on tehnyt saman tyyllisiä performanssiteoksia kuin McCarthy ja tuonut suklaan esiin groteskilla tavalla (<http://beautifuldecay.com/2009/10/23/francine-spiegel/> 23.4.2014). Janine Antonin teoksessa ”Lick and Lather” hän valoi itsestään saippua- ja suklaarintakuvia, joita hän söi ja joiden kanssa peseytyi. Samaa teemaa hän käytti teoksessaan Gnaw. (http://www.marthagarzon.com/contemporary_art/2011/01/janine-antoni-loving-care-lick-and-lather/ ja <http://www.artinamericamagazine.com/news-features/magazine/janine-antoni/> 24.4.2014.)

Saara Karirannan teos ”Girl and the Dolphin”
(lainattu 29.4.2014 sivulta www.kariranta.com)

Hanna Vihriälä ei tietääkseni ole käyttänyt sokeria sellaisenaan taiteensa materiaalina, mutta hän on käyttänyt makeisia, mm. Haribo-nallekarkkeja veistoksissaan. Hänellä on jo useammalta vuodelta kokemusta makeisten käyttämisestä veistostensa materiaalina. (<http://www.artti.net/hanna.vihrialä/> 23.4.2014.) Valokuvaaja Emily Blincoe on tehnyt valokuvasarjan Sugar series, jossa hän on asetellut väreittäin makeisia ja valokuvannut ne (<https://www.flickr.com/photos/emilyblincoe/sets/72157633755802272/> 23.4.2014). Brittiläinen taiteilija Kyle Bean tekee humoristisia veistoksia muun muassa makeisista, suklaasta ja muista elintarvikkeista (<http://kylebean.co.uk/> 23.4.2014). Valokuvataiteilija Christopher Boffoli myös käyttää huumoria valokuvaamisessaan teoksissaan, joissa esiintyy pieniä muovi-ihmisiä makeisten, hedelmien ja muiden elintarvikkeiden rinnalla (<http://www.thisiscolossal.com/2013/06/portion-control-new-photos-of-tiny-people-living-in-a-world-of-food-by-christopher-boffoli/> 23.4.2014).

En tiedä onko sokeria käytetty nykytaiteessa kuvaamaan rakkautta aiemmin, mutta musiikissa sitä kuulee. Englanninkielistä sanaa sokerista 'sugar' käytetään kuvaamaan kullannurua. The Archies'in kappaleessa "Sugar, sugar" sokeri on yhtä kuin kulta: "Sugar, oo honey honey, you are my candy girl, and you got me wanting you." Etenkin länsimaisessa kulttuurissa sokerin symboliikka liittyy rakkauteen, ja rakkauden imelyyteen. Energiakeskuksen internetsivujen mukaan "Sokeriruoön symbolinen merkitys kuvaa rakkautta ja intohimoa, elämän makeutta" (<http://www.energiakeskus.com/energiasisivut/symboliikka/haapaivat.php> 17.4.2014). Nina Simonen kappaleessa "I want a little sugar in my bowl" on myös sama merkitys sokerilla.

Minusta on kiinnostavaa yhdistää taide ja arkipäiväinen elintarvike keskenään. Luulin aluksi, että elintarvikkeita hyödyntävää taidetta voi kutsua biotaiteeksi, mutta näin ei olekaan. Minulle selvisi, että biotaide tarkoittaa sekä orgaanisen aineen käyttämistä taiteensa materiaalina että käyttäen taiteellisen ilmaisun välineinä bioteknologian ja lääketieteen menetelmiä (Koivunen 2007, 114). Eli pelkästään orgaanisia aineita hyödyntävän tai-

teilijan taidetta ei voi kutsua biotaiteeksi, vaikka teos olisikin orgaaninen ja hajoava. Mutta ajatukset siitä, että miten sokerilla voi ilmentää rakkautta taiteessa, ja osaako katsojat lukea sokerin rakkauden metaforaksi teoksensani ovat mielestäni kiinnostavia ja haasteellisia kysymyksiä, joita pohdin lopputyöprosessani. On taiteeni sitten biotaidetta tai ei.

Sandra Jogevan "Mother's Wisdom"
(sivulta www.sandrajogeva.artcontainer.ee 29.4.2014.)

3. Tunteiden visualisointi maalauksen keinoin

Abstrakti lähestymistapa

Minua kiehtoo sokeri rakkauden metaforana ja tunteiden kuvaaminen maalauksessa. Niinpä lähdin kehittelemään itselleni uutta tapaa ilmaista tunteita maalauksen keinoin. Minulle realistinen havainnoiminen oli alkanut käydä puuduttavaksi tavaksi maalata, vaikka ennen se oli tuntunut minulle ainoalta oikealta tavalta. Olen aina pyrkinyt luomaan tarkalleen ja melko akateemisesti sen mitä havainnoin, mutta vuosi sitten se alkoi tuntua tukehduttavalta ja luovuutta rajoittavalta. Olimme käyneet silloin maalauskurssin puitteissa galleriakierroksilla, ja vaikutuin ensi kertaa elämässäni abstraktista tyylistä maalaustaiteessa. Näin Jani Rättyän maalauksia galleria Kapriisissa Hämeenpuistossa, ja ihastuin hänen värien käyttöön sekä lentäviin siveltimen vetoihin ja palettiveitsen tekniikkaan. Mielessäni tapahtui jonkinlainen mindblow, jonka seurauksena koin abstraktin maalauksen olevan ainoa rehellinen tapa maalata ja ilmaista itseään. Realistiset teokset ovat vain kameraa varten, ellei maalaa Salvador Dalin tyyliä surrealistisia maailmoja.

Tuon kokemuksen seurauksena tein sarjan maalauksia, joista näkyi Rättyän vaikutus ja ilmaisu vahvasti läpi. Ihailin Rättyää, mutta ilmaisu ei tuntunut minulle ominaiselta vaan maalaukset näyttivät vain heikoilta jäljitelmiltä. Opettajani kertoi Dario Urzay – nimisestä taiteilijasta, joka painaa väripintoja toisiinsa, ja niistä syntyy mielenkiitaisia kuvioita. Kokeilin itsekin tätä tekniikkaa, mutta en saanut mielestäni muuta aikaan kuin sotkua vailla sisältöä. Inspiroiduin myös Jukka Rusasen ja Eggert Péturssonin tavasta maalata ja käyttää värejä.

Tuon maalauskurssin aikana opin, että musiikilla on valtava voima. Edith Piaf soi maalausluokassa kliseisesti taustalla ja jotain alkoi tapahtua. Hylkäsin siveltimen käytön, sillä se ajoi minua yksityiskohtaisiin tutkielmiin, ja juuri se tuntui rajoittavalta ja mielenkiinnottomalta. Valitsin siis palettiveitsen välineeksi, jotta en pystyisi tekemään mitään tarkasti ja jotta jättäisin sattumille enemmän tilaa. Löysin itselleni mielenkiintoisen ja luon-

taisen tavan maalata veitsellä. Musiikki vaikutti mielessä ja sieltä kehon kautta liikkeenä ulos niin, että kankaalle alkoi muodostua pastellisävyisiä utuisia ja hiukan karvaisiakin väriliukumia. Tätä ennen olin käyttänyt palettiveistä vain värien toisiinsa sekoittamiseen, mihin se on suunniteltakin. Ehkä se oli Piafin ranskalaista vaikutusta, mutta palettiveitsellä syntyvä jälki ja värien sävyt muistuttivat hiukan ranskalaista impressionismia, kun vasta kehitteletin tekniikkaa. Periaatteessa toimin kyllä impression tavoin – tuon kankaalle ensivaikutelmia, en tosin luonnon havainnoimisesta, vaan omasta mielestäni.

Tiesin jo ennen viimeisen opiskeluvuoden alkamista, että halusin käyttää tätä maalaustekniikkaa, sekä yhdistää maalauksen ja kuvanveiston keskenään lopputyössäni. Maalauksen tekniikka oli tiedossa, mutta sisältö ei. Ja mielestäni pelkkä tekniikka ja maalauksen visuaalisuus eivät olleet riittäviä perusteita taiteen tekemiselle. Kävi kuitenkin niin, että tapasin nykyisen kumppanini, ja tajusin abstraktin ilmaisun olevan minulle oikea tapa kuvata tunteita, ja nimenomaan rakkauteen liittyviä tunteita. Koska tunteet ovat henkisiä asioita, ei-konkreettisia, niin silloin abstrakti ilmaisu, mielusti ekspressiivisesti ilmaistuna olisi juuri oikea yrittää tuoda esille jotain sellaista, jolla ei ole muotoa. Ekspressiivisyys toisi tunteet rehellisimmillään teokseen, joten siksi siihen pitäisi pyrkiä, jos omia tunteitaan yrittää välittää kankaalle. Henkisyys ja värien voima alkoivat kiehtoa. Taide, joka värien kautta yrittäisi ilmaista taiteilijan ajatuksia, saada katsojassa aikaan jonkinlaista tunnereaktiota.

Lukiessani uudelleen abstraktin taiteen synnystä huomasin, että myös romantiikan ajan taidekäsitteet tunteiden korostamisesta ja intohimosta on vaikuttanut minuun. Kimmo Pasanen kertoo kirjassaan Musta neliö – Abstraktin taiteen salat romantiikasta näin: “ Taiteiden tehtäväksi tuli tavoittaa maailmasta sellaiset piirteet, jotka jäivät järkipärisen tieteellisen tutkimuksen ulottumattomiin” (2004, 32). Tunteita osataan nykytekniikalla jo jonkin

verran tutkia, mutta näen maalaustaiteella olevan vielä tilaa taiteilijan subjektiivisuuteen ja tunteiden kuvaamiseen. Lisäksi mielikuvituksen voimaa ja luovuutta ei mitenkään esimerkiksi tiede pysty korvaamaan. “Taideteoksen tuli ilmaista tunteita, ja luonnonmukaisen totuuden sijasta teoksissa tuli pyrkiä “tunteen totuuteen”” (Pasanen 2004, 34). “Puhdas väriin perustuva maalaus tavallaan lävisti aineellisen maailman ja johdatti katsojan siihen “toiseen” todellisuuteen, jonka hän voi tavoittaa sielunsa silmin. Maalarin väriherkkyys oli olennainen taiteellinen kyky. Kun väri oli saatettu mahdollisimman runolliseksi ja voimakkaaksi, sen vaikutus meni eräiden romantikkojen näkemyksen mukaan vieläkin syvemmälle: sen avulla oli nimittäin mahdollista häivyttää ero minän ja aineellisen maailman väliltä siten, että värit saivat ihmisen sielun sykkimään harmoniassa maailmassa vallitsevan henkisyuden, “maailman sielun” kanssa.” (Pasanen 2004, 37-38.) Tämä ajatus kiehtoi minua suuresti, ja koin, että sitä se taide juuri on. Romantiikan ajan teokset olivat kuitenkin vielä liian totuudenmukaisia ja esittäviä omaan makuuni, mutta tuo ajatus niiden taustalla tuki omaa työskentelyäni.

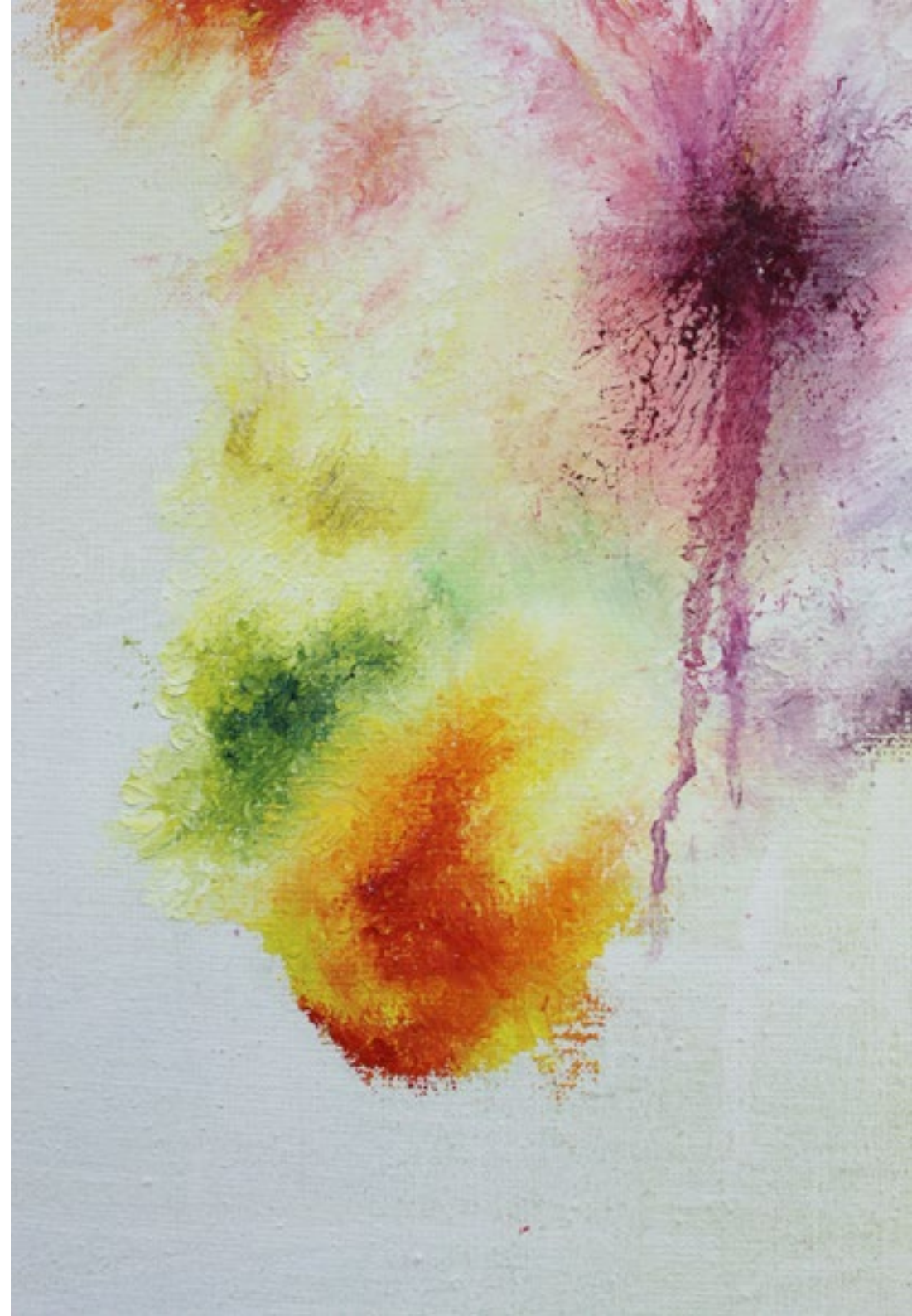
Samoja ajatuksia ajoi Wassily Kandinsky lähes sata vuotta myöhemmin, jolloin neljäs todellisuus oli kuuma puheenaihe ja (abstraktin) taiteen tehtävä oli kasvattaa ihmisten henkisyttä ja henkistä kehitystä. “Taiteilijan tavoitteena oli saada sisäisten kokemustensa kautta yhteys materialististen muotojen tuolla puolen olevaan henkiseen todellisuuteen” (Pasanen 2004, 66). Minusta tuntuu, että pohdin samoja ajatusreittejä, ja etsin taiteelle enemmän henkisyttä. Maalaus on väline, josta nautin, mutta se on myös hyvin rajoittava omassa muodossaan. Maalaus on kuitenkin vain pintaraapaisu siitä henkisestä todellisuudesta, joka on näkymättömissä sen takana. Pasanen kertoo, että Kandinskyn mukaan “-- sisäisen havainnoinnin kautta taiteilija voi päästä yhteyteen luonnon ulkokuoren kanssa ja oppia tuntemaan sen kosmisia lainalaisuuksia. Nämä välittyvät ihmiselle värähtelynä. Kandiskylle inhimilliset tunteet nimittäin olivat sielun värähtelyä, jonka sanat, sävelet ja värit voivat saada aikaan. Sanat, sävelet ja värit ovat nekin itsessään värähtelyä ja näin ne voivat johtaa tietoon niistä asioista, joiden ilmentymiä ne ovat. Herkimmät tunteet ovat siis värähtelyä, jonka taiteilija siirtää teokseensa väreinä ja muotoina, jotka saavat teoksen

värähtelemään, mikä puolestaan saa taideteokselle herkistyneen katsojan sielun värähtelemään.” (Pasanen 2004, 60.) Kandinskyn kirjoittamassa kirjassa “Taiteen henkisestä sisällöstä” hän sanoo näin: “Ylipäänsä väri on siis keino vaikuttaa suoranaisesti sieluun. Väri on kosketin. Silmä on vasara. Sielu on monikielinen piano. Taiteilija on käsi, joka saa tällä tai tuolla koskettimella määrätietoisesti ihmissielun värähtelemään.” (Kandinsky 1952, painos vuodelta 1981, 59.)

Tuon ajan abstraktiin taidesuuntaukseen, konkretismiin ja Kandiskyn tyyliin kuuluvat piste, viiva ja muut geometriset muodot eivät kuitenkaan kiinnostaneet minua tunteiden ilmaisemisessa, sillä ne esittivät minulle rajoittavasti kuvia ja ylipäänsä muotoja, kun tarkoitukseni oli olla esittämättä mitään tunnistettavia muotoja. Minullen rakkaudelliset tunteet eivät sisällä rajuja viivoja ja kulmia, vaan pehmeitä, pyöreitä muotoja, tai pelkkää väriä itsessään. Koin, että ne ilmaisivat henkisyttä ja aineettomuutta paremmin, ja voisivat parhaimmillaan saada aikaan jonkinlaista värähtelyä katsojassa. Esimerkiksi Piet Mondrianin “Punaisen, keltaisen, sinisen ja mustan kompositio” vuodelta 1921 on aivan päinvastainen sen kanssa mitä ajattelen. Sen kovat, suorat ja värikenttiä rajaavat mustat viivat tuntuvat minusta tukehduttavalta, vapautta rajoittavalta ja melkein vankilamaiselta. Lisäksi nykyään tuon näköistä tyyliä näkee mm. muodissa ja sistusteksteileissä, joiloin ne linkittyvät liian vahvasti ympäröivään maailmaan, eikä henkisyteen tai henkiseen todellisuuteen. Mark Rothkon nimeämätön punasävyinen teos vuodelta 1959 sen sijaan puhuttelee värin voimallaan minua hyvinkin paljon. Väripinta ei ole aivan tasaista kauttaaltaan, sen sävyt vaihtelevat, ja kirkaamalla punaisella maalattu pinta tuntuu olevan liikkeessä epätasaisuutensa johdosta. Kirjassa *The illustrated story of art* (Atkinson & Chilvers & Farfour 2013) Mark Rothkon siteeraus ja asenne mielestäni näkyvät hyvin tuossa edellä kuvatussa teoksessa: “I’m not interested in the relationship of colour, or form, or anything else. I’m interested only in expressing basic human emotions.” (Atkinson & Chilvers & Farfour 2013, 354.)

Minua inspiroivat uusekspressionistiset ja abstraktit teokset taiteilijoilta Anselm Kiefer ja Gerhard Richter. Erityisesti Kieferin tapa sisällyttää maalauksen pintaan maalaustaiteelle epätyypillisiä elementtejä, kuten olkia tekstuurin luomiseksi on minusta kiehtovaa. Samoin Julian Schnabelin kollaasimaisuus maalauksissa on mielenkiintoista ja Jackson Pollockin ilmaisun vahvuus. Pidän siitä fyysisyydestä, jota hänen kehittelemänsä action paintingiin kuuluu, sillä se näkyy myös kankaalla värien ja tunteiden rikkautena.

Lopputyöni maalausta "Tätä tunnen häntä kohtaan" maalatessa annoin käteni liikkua vapaasti, ja värien tavallaan itse päättää muoto ja mihin suuntaan se liukuu. Koin kuitenkin hankalaksi sen, että kun tarkastelin aina maalausta kauempaa ja pidin taukoja, niin muutuin analyttisemmäksi ja menetin rohkeutta. Aloin maalata harkitsevaisemmin ja siten mielestäni hiukan epäonnistuvin tavoitteessani ilmaista puhtaasti tunteitani. Ehkä olisin tarvinnut enemmän Jackson Pollockmaista lähestymistapaa, jolla rentouttaa maalaamista. Värit alkoivat muodostaa selkeitä muotoja, jotka silmissäni näyttivät eläimiltä, esimerkiksi ponin pään, hylkeen ja kirahvi-merileijonan. Assosiaatioita synnyttävät muodot veivät huomiota liiaksi väreiltä ja niiden synnyttämältä väreilyltä, ja siten lähdin tietoisesti muuttamaan muotoja abstraktimpaan suuntaan. Tässä kuitenkin tuli taas tietoisuus itse tekemisestä läsnä olevaksi, jolloin en kokenut olevani aivan rehellinen tunteiden ilmaisulle, jossa värit saavat itse muodostaa muotonsa. Kuten Pasanenkin sanoo Kandinskysta "-- muotojen mahdollinen vastaavuus luonnon muotojen kanssa, olivat vailla merkitystä ja itse asiassa jopa haitallisia, sillä ne käänsivät huomion pois taiteen ainoasta tavoitteesta ja tehtävästä, joka oli aintaa aineellinen muoto abstraktille, aineettomalle sisällölle" (Pasanen 2004, 58). Muotojen kanssa jouduin kamppailemaan hyvin paljon koko maalausprosessin ajan, enkä saanut täydellisesti ratkaistua muodon synnyttämää ongelmaa abstraktissa ilmaisussa. František Kupka ja Kandinsky ratkaisivat sen geometrysten muotojen avulla, Kazimir Malevitš mustalla neliöllä valkoisella pohjalla, Jackson Pollock roiskemaalauksella.

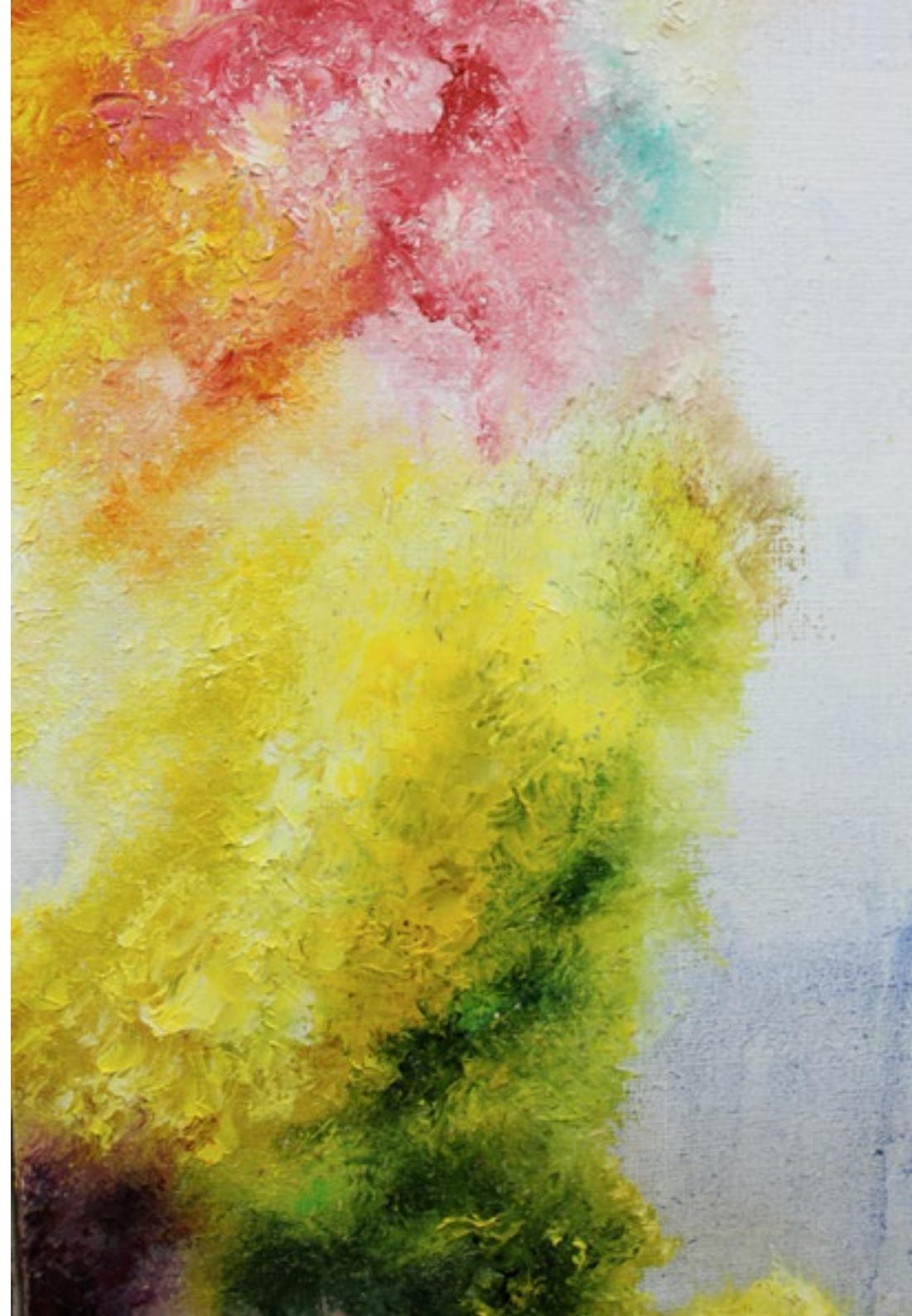

Värit

Lopputyöni maalausta tehdessä huomasin käyttäväni vain lempivärejäni, myös ahdistustenkkin kuvaamiseen. Jos olisin ilmaissut ahdistuksen tunteet sävyillä, joita en rakasta ja jotka ovat yhdentekeviä minulle, niin silloin rakkauden tunne olisi ollut poissa myös rakastamastani henkilöstä, ja niistä tilanteista joihin hän kuuluu. Sillä riitojenkin ja ahdistusten taustalla on rakkaus. Ja vaikka minulla onkin tietty lempisävy, joka on vuodesta toiseen ollut kaikkia muita värejä mieluisempi, niin tunteiden kuvaamisessa rakastuin muihin väreihin, ja aloin käyttää niitä enemmän.

Paletillani olivat vain nämä muutamat värit, joita käytin koko maalausprosessin ajan tunteideni kuvaamiseen: rose madder, white titanium, vermilion, cadmium yellow, bright red, lemon yellow, raw umber, green, ultramarine ja prussian blue. Välillä otin muitakin sävyjä paletille, mutta niiden käytettävyyks oli heikkoa, ja niin ne valitettavasti pääsivät vain kuivumaan hyödyttöminä. Valkoisella oli johtava rooli työskentelyssäni, sillä taitoin sillä lähes kaikki sävyt, tai sulautin väriliukumat toisiinsa sen avulla. Ottaessani selvää impressionismista, sain selville, että Claude Monet esimerkiksi käytti myös vain muutamaa värisävyä paletillaan valkoisen lisäksi, sekä käytti harvoin mustaa tai muita tummia sävyjä. “--The most important thing is to know how to use the colors. Their choice is a matter of habit. In short, I use white lead, cadmium yellow, vermilion, madder, cobalt blue, chrome green. That’s all.” Claude Monet (<http://www.intermonet.com/colors/> 30.3.2014).

Tunteet ja värit kulkivat minulla universaalisti käsi kädessä maalauksessa. Voi olla, että länsimainen värien symboliikka, ympäristö ja kasvatus ovat vaikuttaneet valitsemiini väreihin. Kyllä ne kaikki hempeät vaaleat sävyt punaisesta ja keltaisesta olivat mielessäni kumppanini rakkaudentunnustuksia tai lempeitä hetkiä aamukahvin äärellä, joita maalatessa muistelin hymy huulillani. Kirkkaat keltaiset ja oranssit ja punaiset kuvasivat iloisia ja intohimoisia tunteita, vihreät ja siniset hiukan tasaisempia ja rauhallisempia ajatuksia. Vaaleaan taittuva vihreä ilmaisi kevään tavoin toiveikkaita ajatuksiani yhteisestä ja onnellisesta tulevaisuudesta: talo maaseudulla, eläimiä, häät, lapsia, jne. Voi olla, että värit saivat aikaan sielussani värei-

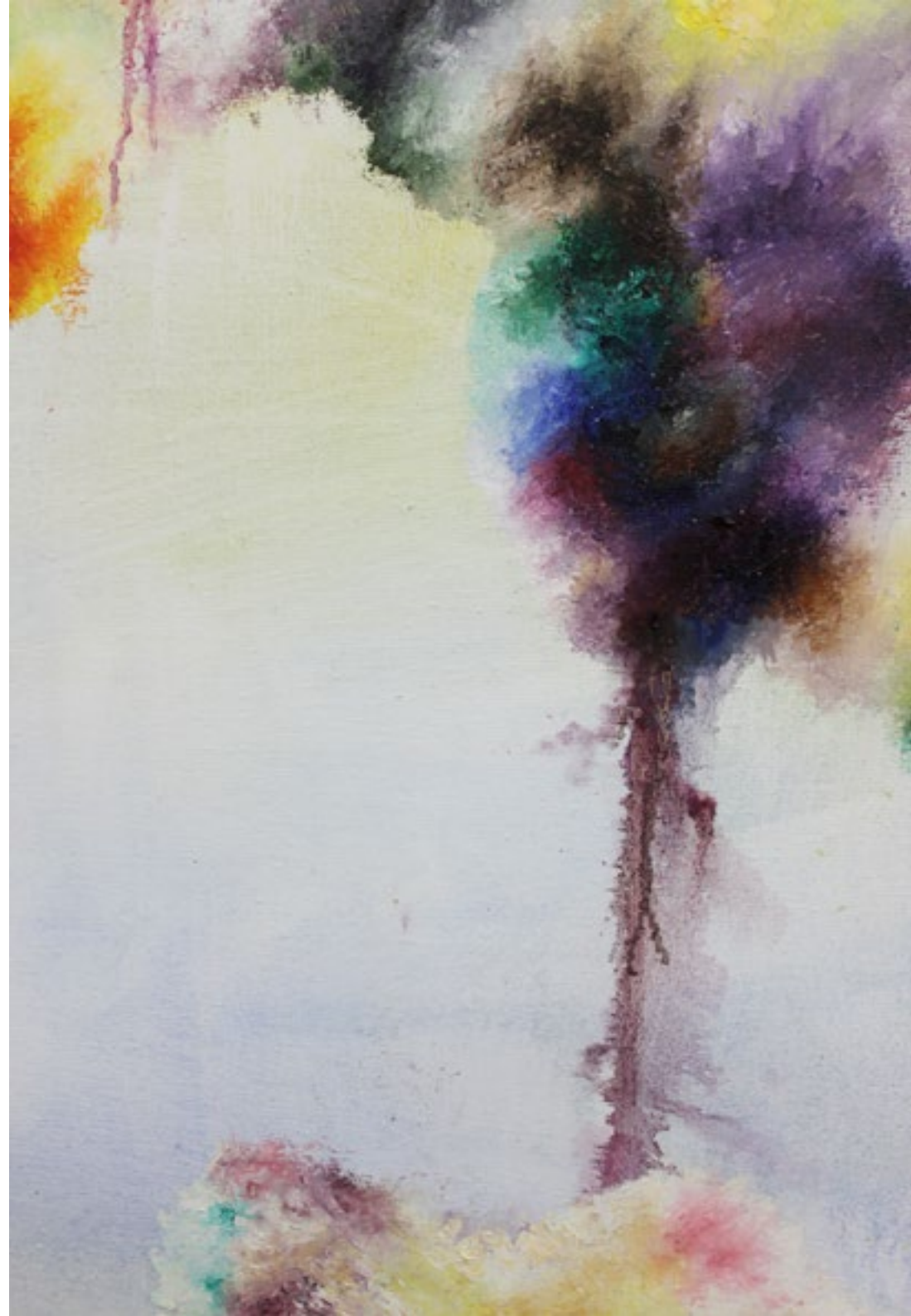

lyä, ja keskittymällä rakkauden tunteeseen ilmaisin juuri niillä väreillä tunteuksiani, jotka aiheuttivat minussa jotain.

En tietoisesti lähtenyt analysoimaan maalatessa värien merkityksiä itselleni ja niiden symbolismia, vaan tein kaiken intuition varassa. Vasta saatua ni valmiiksi jonkin osion lähdin analysoimaan, että miksi tein niin kuin tein. Mutta mielestäni analysoiminen ei ollut kovin järkevää tämän maalausprosessin aikana, sillä se synnytti minun työsketelyssäni pidättyvyyttä ja turhaa harkitsevaisuutta värien yhdistämisen ja asettelun suhteen, kun olisi tarvittu vain revittelyä. Toisaalta mielenlaatuni on maalatessa aika harkitsevainen, ja harkitsevaisuutta lisäsi se, että kaikki mitä laitoin kankaalle tulisi olemaan siinä, eikä mitään saisi pois. Halusin taustan sinisen olevan puhdas, hento ja läpikuultava, mikä syntyy vain korkeintaan kahdesta ohuesta maalikerroksesta. Tärpätillä maalin pois pyyhkiminen aiheuttaa värien sameentumisen ja likaantumisen, eli siksi kaiken oli onnistuttava kerralla.

Kuten mainitsin jo aiemmin, maalasin pelkästään itselleni mieluisilla väreillä. Riitamme eivät ole koskaan olleet kovin suuria tai pitkäkestoisia, joten siksi maalauksen lopputuloksesta tulikin hempeä. Koin murretut sävyt likaisiksi ja epäpuhtaiksi kuvaamaan ajatuksiani ja tunteitani kumppaniani kohtaan, kun ne olivat aina niin aitoja ja puhtaita. Mustaa en esimerkiksi käyttänyt ollenkaan. Muutenkin olen sitä harvoin käyttänyt valmiina sävynä, sillä olen sekoittanut sen muista väreistä. Murretut sävyt ovat kuitenkin olleet minulle ennen tätä teosta todella läheisiä ja olen käyttänyt niitä paljon. Ehkä kaiken sen ilon ja kepeyden ja tunnepurkausten rinnalla maanläheisemmät sävyt eivät tuntuneet tarpeeksi voimakkailta kuvaamaan niitä hehkuvia tunteita, joita tunsin kumppaniani kohtaan.

Yksityiskohta maalauksesta *Tätä tunnen häntä kohtaan*.

Sokeritestit

Koska halusin ilmaista sokerin olevan rakkauden metafora työssäni, niin lähdin tekemään erilaisia sokerikokeiluja testipohjiin kokeillen, kuinka sokeri käyttäytyy maalauksessa. Olen tämän opiskeluajan ollut muutenkin kiinnostunut kollaaseista ja maalauksen mahdollisuudesta muuttua kaksiulotteisesta kankaasta kolmiulotteiseksi veistokseksi. En tosin lähtenyt niin radikaalille linjalle tätä työtä tehdessä, että olisin liikkunut maalauksen ja veiston välimaastossa, vaan pyrkimyksenäni oli enemmän kollaa-si-tyylinen ratkaisu.

Aloitin marraskuun ensimmäisenä päivänä sokeri-kokeilun jännityksen sekaisin tuntein siitä, tuleeko ajatukseni onnistumaan. Tarkoitukseni oli selvittää kuinka sulatettu taloussokeri käyttäytyy öljyvärimaalauksen pinnalla; kuivuuko se kiinni vai lähtee se valumaan ajan kanssa pois. Olin saanut kuulla skeptisiä epäilyjä testin onnistumisesta, sillä öljyväri on kuitenkin orgaanista, ja sokeri ei välttämättä pysyisi siinä kiinni, vaan vaatisi muovipinnan alleen. Minulle akryyliväreillä maalaaminen ei ole kuitenkaan mielekästä ja ominaista, joten siksi testit oli tehtävä öljyvärimaalauksen päälle. Otin testikappaleeksi edellisenä talvena tehdyn MDF-levyisen öljyvärimaalauksen. Toisaalta tieto siitä, että muutkin taiteilijat ovat käyttäneet sokeria taideteoksissa, tuntui kyllä huojentavalta. Eipähän tarvitse keksiä pyörää uudelleen. Mutta pelkäsin kyllä sokerille käyvän samalla tavoin kuin Karirannan sokeriselle lopputyöteokselle – hajoavan. Entä jos koko työ menee rikki ennen kuin se pääsee esillekään? Tai juuri ennen avajaisia? Näin ollen sokerista olisi saatava mahdollisimman kestävä, että se edes jonkin aikaa pysyisi muodossaan. Minua ei häiritse se ajatus, että taideteos eläisi, haurastuisi tai jopa homehtuisi elinkaarensa aikana - home on itse asiassa mielestäni usein hyvinkin kaunista - mutta halusin sen kyllä olevan edes näyttelyn ajan ehjä.

Heti kun sain laitettua nuolijalla ensimmäiset pisarat pelkkää sulaa sokeria taulun pinnalle, se pysyi jähmettyneenä noin minuutin ajan, jonka jälkeen muoto alkoi levitä. Kun asetin taulun pystyyn ikkunan eteen, sokeri alkoi välittömästi valua, eli ilman jotain jämää sidosainetta se ei tule

pysymään öljyvärin päällä.

Mietin siis erilaisia tapoja saada sokerista kestävä. Gelatiini, eli liivate- ja liivatejauhe tulivat ensimmäisinä mieleeni; luonnonmukaisuutta suosien agar tai vegaaniliivate olisivat minulle mieluisempia vaihtoehtoja edellisille hyydyttäjille, mutta ne ovat kalliimpia ja budjetti on valitettavan rajallinen. Näin ollen päädyin testaamaan liivatelehteä, kuinka se toimii taloussokerin kanssa. Mitään tarkkoja mittasuhteita minulla ei ollut liivatteen ja sokerin suhteen, mutta kuten Anu Hopiakin toteaa kirjassaan Kemiaa keittiössä (2008), että mitä suurempi liuoksen gelatiinipitoisuus on, sitä jämekämpi geeli syntyy (31). Päätin pelata siis varman päälle, ja laitoin mielestäni melko runsaasti liivatetta suhteessa sokerin määrään: puoleentoista-kahteen desilitraan sokeria liuotin yleensä kaksi liivatelehteä.

Ensimmäinen huomioni oli, että sokerin ja liivatteen yhdistämisen jälkeen saa olla todella nopea liikkeissään. Seos alkoi heti kuplia, vaahdota ja sitten kiinteytyä kattilassa, kun lisäsin liivatteen sinne. Tuli siis kiire siirtää se maaluspohjan pinnalle. Tällä tekniikalla tehtäessä teoksen on oltava ihan lähettyvillä, jotta sokeri ei ehdi jähmettyä kattilaan. Vaikka sokeri muodostikin yhtenäisen möykyn kattilaan, niin siitä irtosi silti pienempiä sokeri-osioita, joita sain laitettua erikseen tauluun. Sokeri-liivatteen koostumus oli limaista ja jähmeää, ja sitä oli melko hankala hallita ja muotoilla. Annoin sokerin siis lähinnä valua nuolijasta tauluun. Huomasinkin, että sokeri tarttuu niin lujasti taulun pohjaan kiinni, että sitä pääsee venyttämään ja siitä saa tehtyä mielenkiintoisia ohuita rihmoja! Painoin sokeria kiinni tauluun, ja vedin taulun toisesta päästä toiseen pitkiä rihmoja. Tällainen tahmea hämähäkkiäinen sokeriseitti tuki mielestäni hyvin rakkauden teemaani, jossa tuntee riippuvuutta toisesta ja tulee tarrauduttua toiseen. Lisäksi pystyisin hyödyntämään tällä seitti-tekniikalla hiusten teon veistokseen!

Laitoin taulun ikkunan eteen pystyasentoon testaamaan sokerin muuttamista sekä ajan kulumisen että valon vaikutuksen suhteen. Nimesin sokeri-osiot, jotta erottaisin ne toisistaan. Ikkuna on etelään päin, eli valoa koh-

distuu taululle suoraan. Kuten arvelinkin, pelkkä sokeri ilman liivatetta lähti valumaan pikku hiljaa tahmaten pöytäni. Liivate-sokerin yhdistelmä pysyi muuttumattomana paikallaan.

Vasemmalla sokeritesti silloin kun sain sen tehtyä, eli marraskuun alussa ja yllä olevassa kuvassa sama testi huhtikuussa. Fariinisokeririhmat, jotka ovat tummempia väriltään, jäivät tahmeaksi ja niiden pintaan jäi paperia kiinni. Taloussokeri liivattteen kanssa pysyi muuttumattomana, mutta ilman liivatetta sokeri valui pois.

Päätin kokeilla taloussokerin lisäksi jotain muutakin sokerilaatua, niin mielenkiinnon vuoksi kuin monipuolisuudenkin tuomiseksi. Päädyin fariinisokeriin, koska sitä sattui löytymään valmiiksi kaapista. Fariinisokeri lähti sulaessa paisumaan ja kuplimaan hassusti, eikä se pelkillään jähmettynyt toisen taulun pinnalle kunnolla. Tuli siis vuoro ottaa liivate mukaan. Laitoin lisäksi vaaleaa siirappia mukaan testatakseni mitä se saa aikaan. Syntyi ohuen ohuita ja hienon tummia seittejä, ja innostuin tästäkin. Seitit olivat merkittävästi ohuempia taloussokeriin verrattuna. Kestävyys ei kuitenkaan ollut samaa luokkaa kuin taloussokerilla. Sokeri lähti jo saman päivän aikana ensiksi pehmittymään, ja sitten valumaan vähän myöhemmin. Lopulta en käyttänyt tätä sokeria, vaikka todella ohuet seitit olivat kauniita ja tumma sokerin väri olisikin ollut hieno kontrasti. Sokerin värin muuttamisen opin kuitenkin myöhemmin veistosta tehdessä, mutta siihen palaan myöhemmin veistos-osiossa.

Tarkoituksenani oli vielä testata muiden sokerilaatujen sulattamista, kuten esimerkiksi ruokokidesokeria ja tomusokeria, mutta kiire alkoi painaa, ja kun kerta olin todennut taloussokerin hyväksi, niin päädyin sen valintaan. Testasin kyllä vielä sulan hillosokerin värjäämistä virhreällä elintarvikeväriä, mutta siitä syntyikin vihreän sijasta mustaa, eli siihen loppui se yritys. Ruskeaksi muuttunut sokeri saisi olla ruskeaa. Harkitsin jossain vaiheessa tomusokerin käyttämistä ja värjäämistä vaaleanpunaiseksi, mutta minua arvelutti sen kestävyys, ja siksi en tehnyt testiä, vaikka berliinin munkin värinen sokeri tuntuikin kutkuttavalta ajatukselta. Se toisaalta olisi ollut myös todella ilmeinen ihastumisen ja siirappisuuden väri, kun taas likaisuutta muistuttava ruskea oli ihan hauska kontrasti öljyväreiden kirkkaudelle ja puhtaudelle. Voi olla, että tulen jatkossa kuitenkin vielä testaamaan tuota vaaleanpunaista tomusokeria. Myös veistoksen päällystäminen taloussokerilla, rae- ja palasokereilla tuntuu mielenkiintoiselta testaukselta, jota kokeilen tulevaisuudessa.

Maali ja sokeri yhdessä

Olin tehnyt edelliset sulat sokeritestit vain kuivuneen maalin päälle, joten nyt tuli vuoro testata, kuinka sokeri ja märkä öljymaali tulisivat toimeen keskenään. Levitin ensiksi paksulta öljyväriä, jonka päälle ripottelin hie-

noa sokeria. Kokeilin maalata öljyn ja sokerin kanssa, mutta se tuntui kuin hiekkaa olisi levittänyt pohjalle, eikä miellyttänyt muutenkaan visuaalisesti. En ollut varma, tarttuiko ripotteleman sokeri itsessään maalin päälle, joten päätin kokeilla täpätin vaikutusta kiinnitykseen. Täpätti himmensi sokerin väriä, mutta sokeri kyllä kovettui, kun sitä oli melko suuri kasa. Toisena sidosaineena kokeilin öljyväreille suunnattua painting medium:ia, jota käytetään ohenteena ja sidosaineena maalauksessa. Levitin pohjalle mediumia ja öljyväriä, ja ripottelin siihen päälle sokeria. Hieno sokeri ei korostunut mielestäni tarpeeksi, joten lisäsin kaapistani löytynyttä hilemäistä sokeria, joka on tarkoitettu leivontaan koristeeksi. Se korostui kauniisti maalista, tuoden hiukan lumimaisen efektin.

Innostuin näistä kokeiluista, ja etenkin jälkimmäisestä glitter-lumihiutale-sokerista. Nämä olivat tarpeellisia kokeiluja itse lopputyötä varten, ja kestivät taulupohjan pinnalla yllättävän hyvin. Hieno sokeri, jonka päällä ei ollut täpättä tai mediumia, varisi kyllä vähän pois, mutta muuten sokeri pysyi kiinni. Kokeilin laittaa hile-sokeria myös sulatetun liivate-sokerin päälle, mutta testi epäonnistui. Sokeri ehti aina kiinteytyä niin kovaksi, että hile-sokeri ei ehtinyt kiinnittyä siihen. Lisäksi visuaalisesti se ei ollut mielenkiintoisen näköinen.

Olen aina ollut innostunut kollaaseista. Harkitsin lopputyön prosessin alkuvaiheessa, että maalaukseen tulisi rohkeasti enemmän karkkia ja sokeria, että sulattaisin paljon makeisia ja vaahtokarkkia kiinni maalaukseen. Tätä varten kokeilin vaahtokarkin lisäämistä öljyvärimalaukseen. Pehmensin vähän aikaa sitä kattilassa, jossa olin juuri sulattanut sokeria ja liivatea, eli vaahtokarkin pinnalle tuli tummuutta sokerista. Se kiinnittyi todella hyvin pohjaan, mutta voi olla, että liivate vaikutti tähän. Pidin paljon vaahtokarkin ulkonäöstä osittain sulaneena ja tummuneena.

Testasin makeisten kiinnittymistä myös tauluun. Lämmitin sponsorilta saatuja marmeladimakeisia kattilassa ja lisäsin pohjaan. Koska en ollut varma kunnollisesta kiinnityksestä, niin lisäsin toisen karkin kanssa liivateen. Kumpikin kiinnittyivät hyvin. Kokeilin vielä ripotella hienoa sokeria makeisten pinnalle, sillä sulattaminen himmensi niiden väriä, vaikka se tekikin kauniin kiillon niihin. Näistä testikokeiluista tuli kuitenkin aika epäsiistejä, ja hylkäsin tämän idean lopputyöni osalta.

Fariinisokerin ja siirapin lisääminen pohjaan. Hiuksen hienoja rihmoja syntyi, mutta liivatteesta huolimatta ne eivät kestäneet.

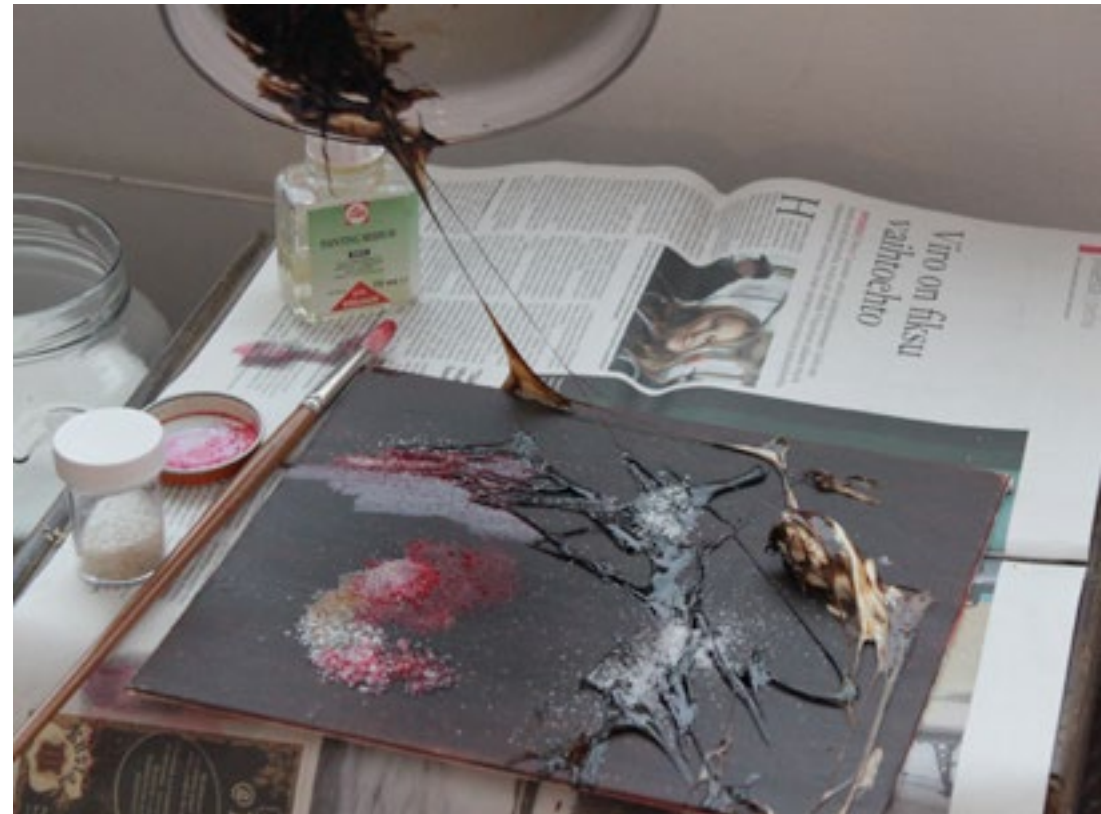
Oikealla olevassa kuvassa sokeri ja maali -testi viisi kuukautta myöhemmin. Testi oli onnistunut, sillä sokeri ei ollut varissut pois.

Vaahtokarkkeja ja makeisia en tullut hyödyntämään lopullisessa maalauksessa, vaikka etenkin vaahtokarkki sulatettuna näytti mielenkiintoiselta.

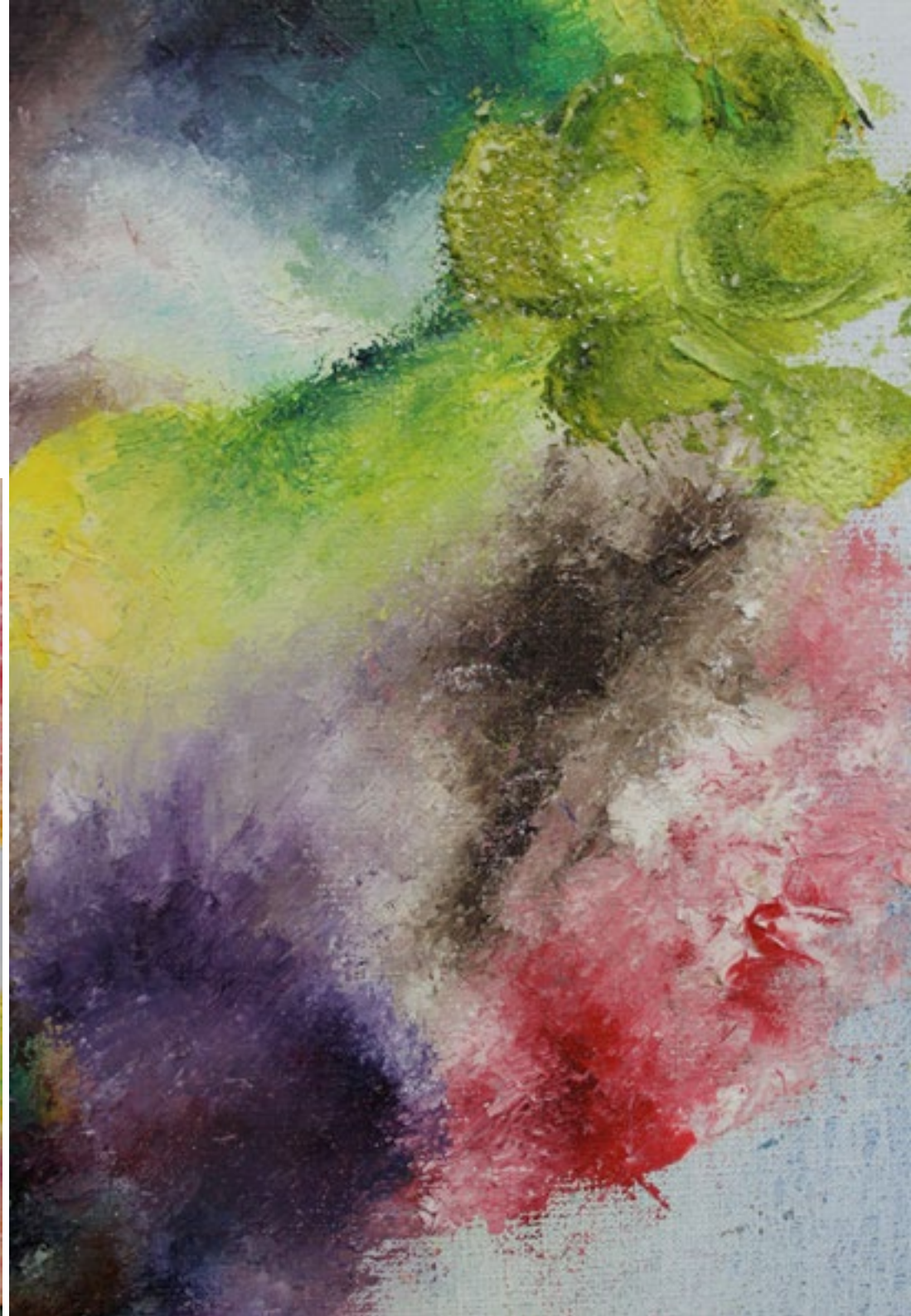

Viereisessä kuvassa olen testannut makeisten kiinnittymistä taulupohjaan, sekä polyuretaani-vaahtomöykyn päällystämistä kinuskikastikkeella. Alkuperäinen suunnitelmani kinuskisesta veistoksesta kariutui tämän testin myötä, sillä kinuski möykyn yllä näytti liikaa oksennukselta.

Lopputyössäni sekä hile-sokeri että taloussokeri toimivat hyvin. Etenkin tummista väreistä sokerit erottuivat paremmin kuin vaaleista. Pidin sokerien laittamista varsin hauskana työskentelytapana ja niiden laittaminen toi mukavaa jännittävyttä maalausprosessiin. Sokerien laittamisessa tuli sitä fyysisyyttä mukaan maalaamiseen, joka oli tuohon asti puuttunut työskentelystä. Minun täytyi asettaa maalauspohja lattialle vaakatasoon ja liikkua sen ympärillä, kun sirottelin sokeria siihen kiinni. Ehkä siksi nautinkin sokerien laittamisesta niin paljon. Arkailin hiukan sen kanssa, että missä meni sokerin liiallisen ja liian vähäisen määrän välinen raja.

Alla olevassa kuvassa huomaa eron sokerin erottuvuudella vaalean maalin (vaaleanvihreä oikeassa alanurkassa) ja tumman maalin (tummansininen) välillä.

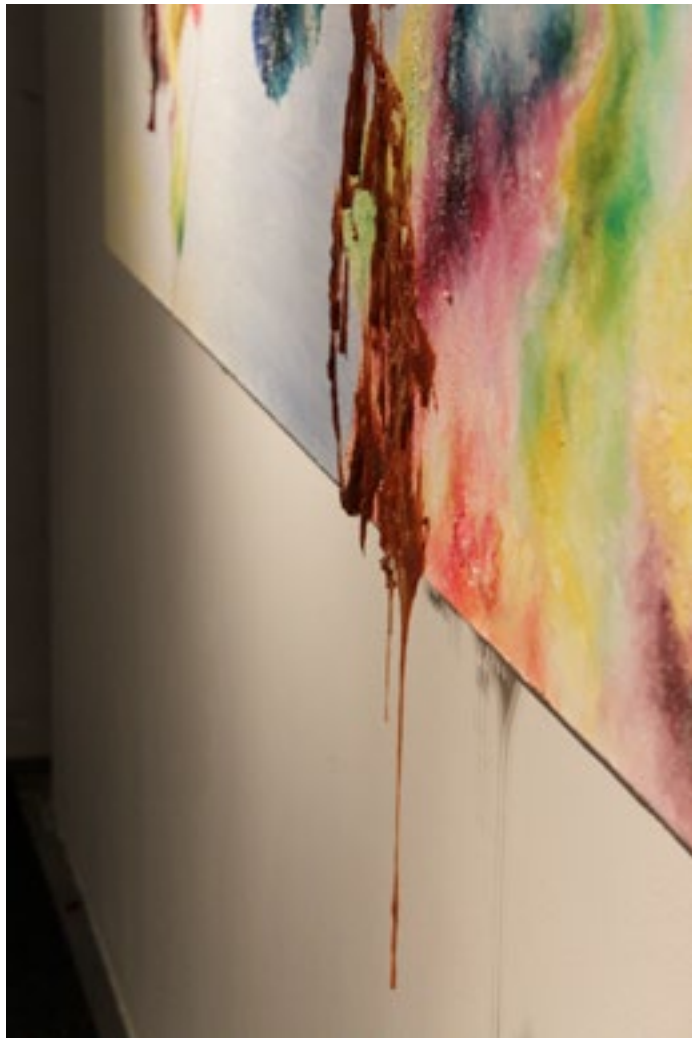

Viimeisiä sokerivaluja vaille valmis maalaus *Tätä tunnen häntä kohtaan* lopputyöinstallaatiostani *Eläköön rakkaus! Vive l'amour!*

Kun olin saanut maalaukset valmiiksi ja kiinnitettyä yhteen paikan päällä TR1 taidehallissa, niin oli vuoro laittaa lopullinen sula sokeri siihen. Jännitin tilannetta todella paljon. Maalaamisprosessin aikana oli minulle ehtinyt jo kehittyä kiintymisen tunteita tiettyihin osioihin teoksessa, enkä halunnut peittää niitä sokerilla. Samoin eriäviä mielipiteitä sateli useilta henkilöiltä siitä, kannattaisiko sulaa sokeria laittaa edes ollenkaan, ja jos, niin kuinka paljon ja millä lailla. Tuntui aika vaikealta tehdä päätöksiä, mutta päädyin levittämään sokerivalumia kankaalle melko runsaasti, sillä sitä se rakkauden siirappisuus mielestäni kuvasti.

Käytin apunani jälleen kerran nuolijaa sokerin levittämisessä, sillä se on helppo puhdistaa. Ensimmäisten valumien laitto tuntui jollain tavalla tyydyttävältä ja nautinnolliselta, vaikka valumat peittivätkin hitaasti ja vaivalla työstetyt maalausjäljet. Niiden laittamisen jälkeen aloin aremmaksi ja valumien laittaminen maalaukseen tuntui maailman pahimmalta virheeltä. Pääsin tuon tunteen yli onneksi varsin pian, ja pystyin jatkamaan lisäämistä. Valumat sitoivat maalauksen hyvin kokonaisuuteen kiinni ja loivat mielenkiintoisen ristiriidan maalauksen värimaailmalle, joten näin jälkeen päin päätökseni ei harmita.

Lopputulos

Abstrakti maalaus on minulle sen verran uusi alue, että huomasin lopputyötäni tehdessä rohkeuden uupuvan ajoittain. Voi toki olla, että paineet lopputyön onnistumisesta olivat niin suuret, että se teki minusta aremman maalarin, mutta tunnistan työskentelyssäni silti harkitsevaisuutta ja tutkivaista otetta, joka hidastaa työskentelyäni ja tekee minusta itsekriittisemmän. Olen ennen maalannut lähinnä realistisia maalauksia, joten tarkkaavainen ja hidas työskentelytapa on jäänyt minulle ominaiseksi tavaksi työskennellä. Jos abstraktissa ilmaisussa syntyvät muodot muistuttavat liiaksi luonnon muotoja, sen ongelman voisi yrittää ratkaista maalaamalla silmät sidottuna, jolloin antaisin vallan intuitiolle, väreille ja mielessäni oleville ajatuksille. En testannut tätä työskentelytapaa lopputyöni kohdalla, mutta tulen kokeilemaan seuraavissa töissäni. Sain kuulla maalauksessa olevista väreistä ulkopuolisilta henkilöiltä, että heihin ne vaikuttivat pirteyttä ja iloisuutta tuovalla tavalla, ja maalausta katsellessa tuli onnellisempi olo. Tällaiset kommentit rohkaisivat minua jatkamaan tällä tiellä.

Maalauksesta ei tullut niin dynaaminen asetelmaltaan kuin olin mielessäni ajatellut, mutta muuten olin sommitteluun ja väreihin tyytyväinen. Lisäksi sulan sokerin lisääminen antoi siihen räväkän kontrastin ja se yhdisti sujuvasti maalauksen osaksi installaatiota. Olin tyytyväinen myös taloussokerin ja hile-sokerin lisäämiseen märkään maaliin, sillä se korosti mielestäni mukavan ylikorostuneesti vaaleanpunaisia hattara-hetkiä, ja toi sekä glamouria että kitschiä maalaukseeni. Niiden välinen raja on hyvin kiinnostavaa!

En tullut hyödyntämään vaahtokarkkia ja muita makeisia lopullisessa maalauksessa, sillä arkailin niiden kanssa tyylikkyyden ja mauttomuuden rajoilla. Tarkoitukseni on jatkossa hyödyntää myös tällaista överii kolleasimaisuutta.

Tein maalauksen kaksiosaisena, jotka kiinnitin vasta galleriatilassa yhteen yhdeksi maalaukseksi. Halusin kokeilla tätä menetelmää, mutta se osoitautui luultua hankalammaksi. Olin laskenut rimojen syvyyden väärin, jolloin maalaukset eivät olleet tasan. Ratkasin tämän pahvin palojen lait-

tamisella rautalevyjen alle, mutta hankalaa vääntöä se oli. Lisäksi rimojen eri syvyydet toivat hiukan ongelmia ripustuksessa, mutta onneksi apunani oli ammattitaitoisia henkilöitä, jotka saivat teoksen suoraan ja tukevasti seinälle. Näiden kokemusten seurauksena harkitsen kyllä toisen kerran ennen kuin teen kaksiosaista maalausta. Toisaalta virheistä kyllä oppii, ja samoja virheitä tuskin jatkossa tekisin. Viisaampaa olisi ollut ennen lopputyön tekemistä harjoitella kaksiosaisen maalauksen tekemistä.

4. Rintakuvan veistoprosessi

Idea kumppanini veistämisestä syntyi syksyn alkupuolella. Keskustelin opiskelijaystäväni kanssa lopputyöstäni, ja ajatus omasta rakkaasta kinuskiveistoksena tuntui houkuttevalta ja sopivan imelältä. Mahtipontinen rakkaudenosoitus olisi juuri sitä, mistä rakkauden ensihuumassa on kyse. Asettaa toinen jalustalle, joka on itseään korkeammalla. Nähdä toinen jumalan kaltaisena olentona, täydellisenä, virheettömänä, ja ihanan makeana sokerista. Kumppanini oli kylläkin aluksi kauhuissaan, kun esittelin tämän idean. Emmehän olleet tunteneet toisiamme kuin vasta pari kuukautta! Halusin silti ottaa riskin – meni rakkaus sitten syteen tai saveen. Onneksi ei kuitenkaan mennyt. Alkushokin jälkeen kumppanini jo odoteli innoissaan veistoksen valmistumista, ja hän hiukan harmistuikin, kun kerroin ettei veistoksesta tule aivan autenttista. Hänen toivomuksensa oli alussa ollut, että tekisin veistoksesta aivan toisen näköisen. Autenttisuus ei minulla kuitenkaan ollut suurin tavoite tai tarkoitus, vaan veistoksen tekeminen rakkaastaan tekona, ja mitä se merkitsee.

Veistäminen alkoi syksyllä sopivan veistojalustan etsimisellä. Suunnitelmani muuttui hedelmällisten keskustelujen myötä, ja lisäsin rintakuvaan siis jalan veistokselle. Alunperin olin ajatellut rintakuvan olevan vain tasaisesti ilman jalkaa galleriajalustalla. Jalka toisi veistokseen kuitenkin koristeellista rokokoo-henkisyyttä ja arvokkuutta, joka sopisi tälle palvonnan kohteeksi muodostuneelle hahmolle. Koin haasteelliseksi sen, että minun täytyisi itse veistää jalusta hahmolle, sillä en uskonut että osaisin tehdä polyuretaanivaahdosta arvokkaan näköisen materiaalin, kuten esimerkiksi kiven tai marmorin näköisen. Polyuretaanivaahdo ei muutenkaan olisi välttämättä tarpeeksi tukeva jalusta painoa tuovalle sokerille. Puuta olen vain hiukan veistänyt, ja jotenkin se tuntui materiaalina liian haastavalta ajatukselta. Toki olisin voinut ulkoistaa jollekulle toiselle jalan teon, jolla olisi ollut tietämystä sellaisen teosta entuudestaan, mutta olen sellainen, että haluan tehdä itse kaiken alusta loppuun. Muuten taiteen tekeminen tuntuu minusta huijaamiselta.

Lukuisia tamperelaisia kirpputoreja kolunneena löysin lopulta todella hy-

vän ja edullisen löydön jalustaksi: ruskean keraamisen kukkamaljakon, joka leveni ylöspäin. Siitä löytyi sopivasti painoa, väri ei herättänyt liikaa huomiota, ja kun maljakon käänsi nurinpäin, se kävi veistojalustasta täysin. Sen päälle rakensin tukirakenteen, sillä uretaanivahto tarvitsee tuen, johon liimautua kiinni. Kun olin vielä saanut kuulla kollegaltani, että sula sokeri kovettuessaan tuo aika paljon painoa lisää, niin päätin tehdä kunnollisen tukirangan, jotta veistos olisi mahdollisimman kestävä. Rakensin, liimailin ja porasin puusta ihmisen hartioita, kaulaa ja päätä muistuttavan rakennelman, jonka ympäröin kuusikulmaverkolla ja rautalangalla. Tähän olisi helppo lähteä pursottamaan vaahtoa.

Olin aikatauluttanut veistoksen teon talvelle, tammikuusta maaliskuulle, ja tämä piti aika hyvin käytännössä paikkansa. Tein marraskuun lopulla tukirakenteen ja heti joulun jälkeen aloitin polyuretaanin lisäämisen. Vaahton piti antaa aina kuivua ja kovettua päivän-kaksi, ennen kuin pystyi lisäämään uutta kerrosta tai veistämään uretaanin pintaa. Noina kuivumisen hetkinä pystyin hyvin hyödyntämään ajan maalauksen teossa, joten turhia luppoaikoja ei syntynyt, ja veistämisen ja maalauksen prosessit saivat mukavaa virkistystä vaihtelusta. Jos jotain mediumia käyttä yhtäjaksoisesti, alan puutua ja kyllästyä, eli tämä vaihtelu toimi minun tekemisessäni todella hyvin.

Tammikuun ajan tein polyuretaanirakennetta. Sain veistoksen koon kohdilleen, mutta yksityiskohdat uupuivat. Helmikuu kului sairastellessa ja muuttopuuhissa, jonka seurauksena lopputyön tekeminen kärsi pahasti, ja maaliskuun siis aloitin hiukan stressin sekaisin tuntein. Olin saanut ihan hyvälle mallille maalauksen, ja huomasin olevani melko nopea veistämään, joten vaikka pieni stressi tuntuikin, niin en saanut paniikkia vaan kaikki sujui rauhallisesti eteenpäin. Maaliskuun ensimmäisellä viikolla sain polyuretaanin veistämisen loppuun, ja aloitin sokerin lisäämisen sen pinnalle. Sen työstämisessä sai olla todella nopea, joten veistos valmistui kahdessa viikossa ja reilusti ennen avajaisten alkua. Kaiken kaikkiaan itse veistoksen tekoon kului vain noin kuukausi aikaa.

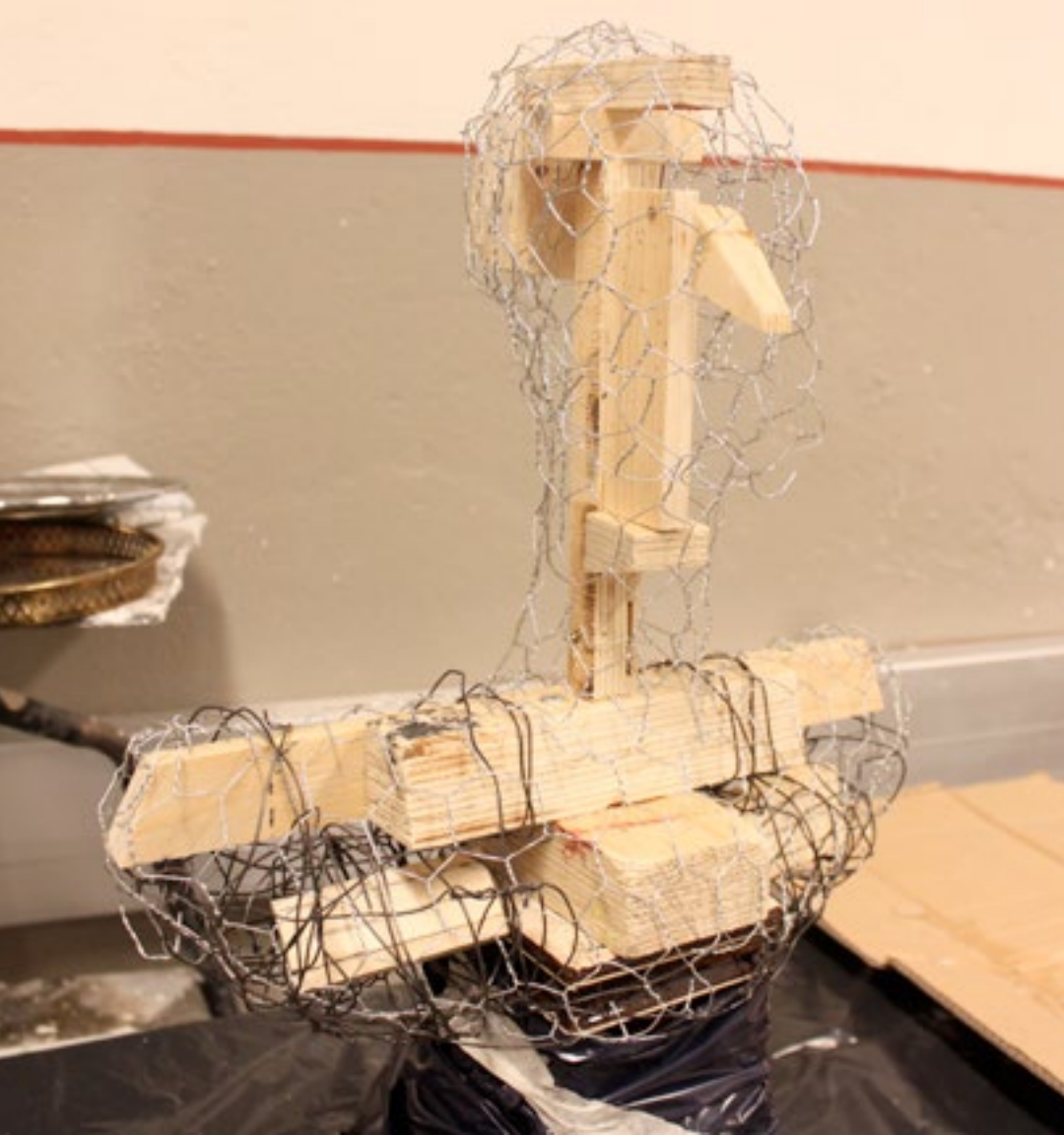
Materiaalin valinta veistokseen

Olin vuonna 2012 kuvanveistokurssilla tutustunut polyuretaanin käyttöön veistomateriaalina. Meillä oli silloin opettajana kuvanveistäjä Jarno Vesala, joka itse käyttää polyuretaania ihmisveistostensa rakenteena. Näin ollen koekelimme sen käyttöä, ja innostuin siitä. Se on materiaalina halpa ja kevyt, ja suojattuna auringonvalolta kestääkkin aika hyvin. Kehitin rutiinia siihen materiaaliin, ja siksi se tuntui luonnolliselta materiaalivalinnalta veistokseni rakenteeksi. Lisäksi siinä oleva karhea ja imukykyinen pinta tekisi siitä suosituksen rakenteen, jonka päällystäminen voisi toimia.

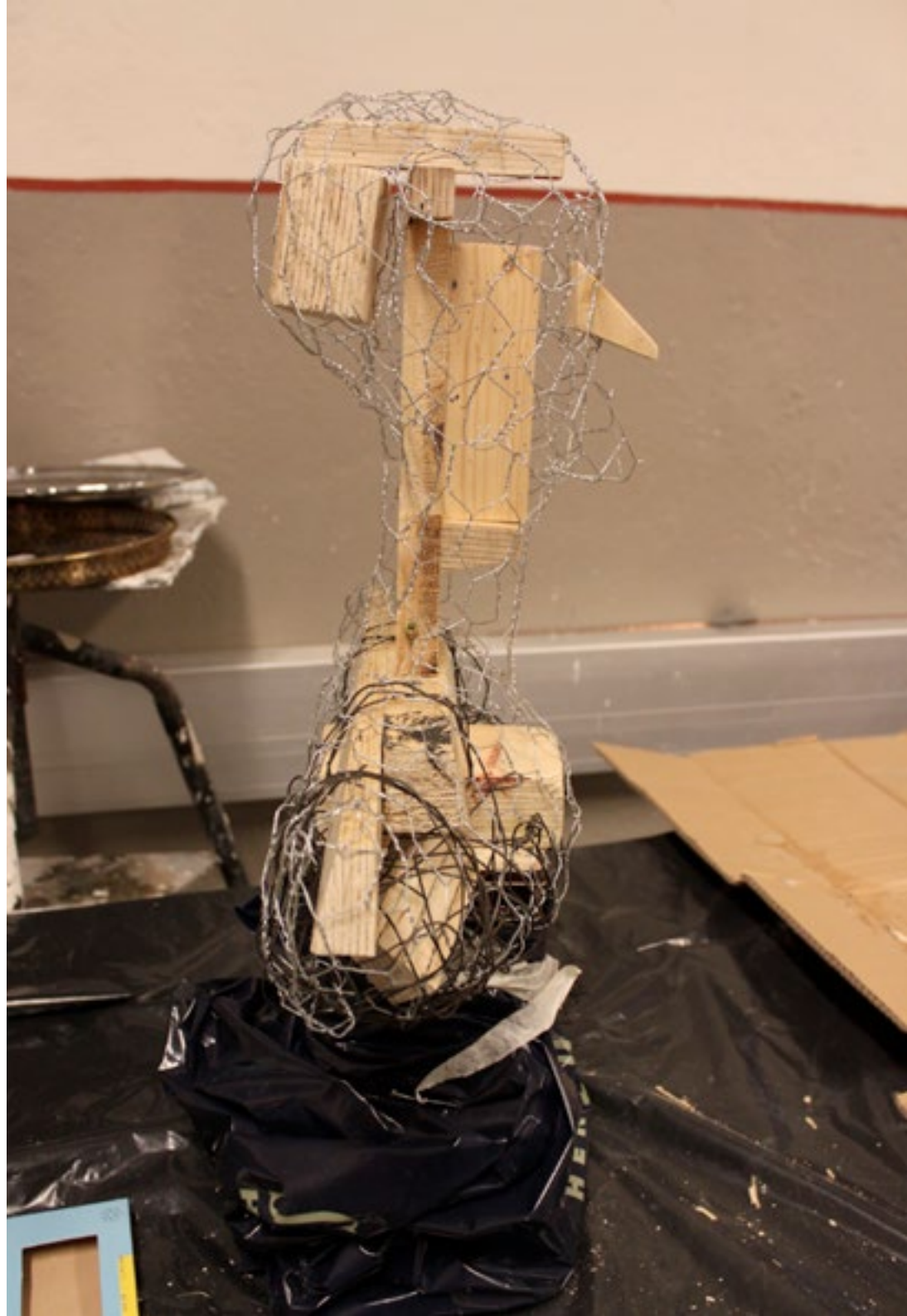
Huomasin uretaanin veistämisessä vaikeana sen, että uusi kerros vaahtoa ei välttämättä kiinnittynytkään jo kuivuneen kerroksen päälle, eli jouduin välillä keksimään uretaanin paloista ja pahvista tukirakenteita, johon uusi vaahtokerros kiinnittyisi. Erityisesti nenän koin hankalaksi osuudeksi, sillä veistin sen aluksi liian pieneksi, ja nenän päästä massa lähti aina valumaan tai haihtui tykkänään. Myös ilmakuplista syntyneiden aukkojen ja reikien esiintyminen vaahtokerroksien alta oli melko haastavaa yksityiskohtien tekemisen takia. Toki ne antoivat mukavaa rosoisuutta veistokselle, mutta näin mielessäni siloisena kiiltelevän patsaan, ja kamppailin nyt oman mielikuvan ja todellisuuden rajoitteen kanssa. Päädyin jättämään reiät näkyviin, kun olin aikani tapellut niiden kanssa ja yrittänyt piilottaa niitä. Yksityiskohtien, kuten silmien ja korvien teossa oli hankalaa uretaanin mureneminen.

Alunperin ajatuksenani oli ollut käyttää kinuskia veistoksen päällystämiseen ja maalaukseen. Siihen liittyvänä kokeiluna päällystin ylimääräisen polyuretaanimöykyn kinuskilla, johon olin lisännyt jälleen kerran liivatetta jämkyyden saamiseksi, sekä laitoin sitä myös taulupohjalle. Jouduin hylkäämään kinuskin käyttämisen kuitenkin, sillä sen ulkonäkö muuttui liivatteen seurauksena himmeäksi ja kökkäremäiseksi. Ehkä se oli kinuskissa olevan rasvan tai kerman seurausta, jonka takia se muuttui kummallisen väriseksi ja menetti kinuskimaisuutensa. En halunnut, että katsojien ensimmäinen ja ainut assosiaatio olisi vain oksennus. Sillä siltä se mielestäni näytti. Sellainen tulkinta olisi ollut jo liian kaukana omista tulkinnoista ja tarkoituksista.

Olin jo aiemmin syksyllä nähnyt netissä sokeriveistoksia Saara Karirannalta

Kestävä tukirakenne on kaiken A ja O. Suojasin keraamisen jalan (maljakon) muovipussilla, jotta tippuva ja valuva polyuretaanivahto ei sotkisi sitä.

ja Sandra Jogevalta, joten päädyin testaamaan sokeria polyuretaanin päälle. Ainakin Jogeva on tehnyt aiemmin sokerivaluja polyuretaanin päälle, joten se antoi uskoa siihen, että veistos voisi toimia sillä materiaalilla. Pelkkää sokerivalua muottiin en rojhennut kokeilla, sillä Karirannan lopputyö Kuvataideakatemiassa oli mennyt rikki juuri sen takia, että sen sisällä ei ollut mitään tukirakennetta.

Sokerisista testimökyistä tuli hienon värisiä ja tuntuksia. Kokeilin taas toiseen möykkyyneen sokeria ilman liivatetta ja toiseen liivatteen kanssa. Ilman liivatetta oleva sokeri osittain imeytyi polyuretaaniin ja tukki reikiä, mutta paljon siitä meni hukkaan pöydälle. Tällainen pelkkä sokeri voisi olla hyvä ensimmäinen kerros rintakuvaveistokselle, jolla täyttäisi isoimmat reiät ja

joka imeytyisi kunnolla veistokseen kiinni. Päätin varmuuden vuoksi vielä testata samaan testikappaleeseen, että liivate-sokeriseos varmasti tarttuu myös pelkän sokerin pinnalle, ennen kuin menisin tekemään hätiköityjä tekoja. Testi onnistui; liivate-sokeri tarttui ja pysyi kiinni.

Liikkeiden kanssa sai taas olla nopea, kun lisäsi liivatteen kuumaan sokeriin. Liivate-sokeriseos tuli melkein yhtenä möykkynä uretaanin päälle, josta levittelin sitä laajemmalle alueelle. Liivatteen kanssa sokerista muodostui paksumia, upeita valumia. Kun annoin sokerin vähän aikaa jäähtyä, niin kosketin nuolijan päällä sokeriin ja vedin rihmoja taas. Rihmat onnistuivat paremmin kuin maalauskokeiluissa, ja tämä tyydytti mieltäni.

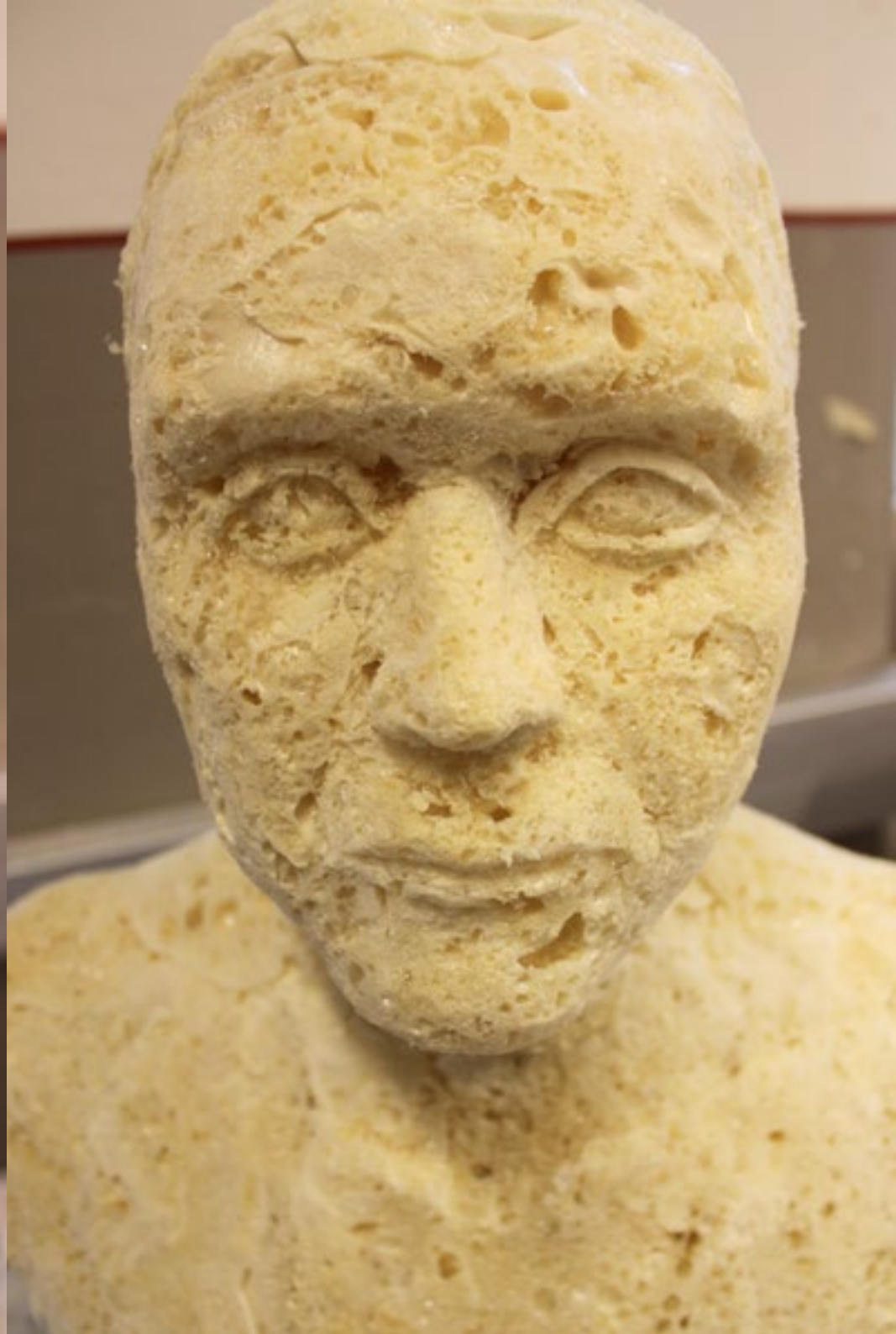

Veistoksen valu

Testikokeilujen jälkeen oli aika ryhtyä valuttamaan sokeria uretaaniveistoksen päälle. Aiemmassa testikokeilussa olin pohtinut, että veistoksen voisi ensiksi päällystää pelkällä sokerilla, joten lähdin työstämään veistostani niin. En uskaltanut sulattaa kerralla suurta määrää sokeria, jos vaikka sokeri sattusi palamaan, joten sulatin vain noin puolitoista desilitraa. Lähdin sokerin sulattua nuolijalla sivelemään sitä veistoksen alaosaan ensiksi. Ajattelin, että kannattaa aloittaa alta ensiksi, sillä jos kovettuneita valumia syntyy päälle, niin niiden alle on hankalampi laittaa enää sokeria. Ja tämä teoria piti paikkansa sitten kun lisäsin liivate-sokeria ja tein niitä lopullisia valumia. Päällystin siis veistoksen ensiksi alta, sitten selästä ja rintakehästä, kaula ja lopuksi pää. Tein pari kerrosta lopullisia valumia liivate-sokerilla alaosaan, mutta nyt kun mietin, olisi voinut tehdä ehkä vähän enemmän. Olin niin innoissani ja hätäinen, etten malttanut jäädä odottamaan vaan lisäsin sitä heti seuraavaksi selkään.

Levitin samassa järjestyksessä liivate-sokeriseosta veistokseen kuin yllä olen kuvannut. Hiukset sain tehtyä kerralla valmiiksi. Niihin tuli pari kerrosta sokeria, jonka jälkeen aloin tehdä yksityiskohtaisesti hiussuortuvia. Se oli ehkä lempiosani tätä lopputyötä tehdessä. Kun olin levittänyt sokerin, sen piti muutaman sekunnin ajan jäähtyä, jotta siitä tulisi oikein tahmainen, ja vasta sitten ryhtyä painelemaan nuolijalla ja vetämään rihmoja otsalta takaraivoa kohti. Hiuksiakin tehdessä aloitin sen ensiksi takaa, sillä takaraivolla olevan sykerön ja siinä olevien valumien täytyisi olla päällimmäisenä.

Sokerin sulatuksessa oli vaikeaa sulamisen epätasaisuus. Osa sokerista saattoi kuplia jo tummanruskeana vielä kun osa ei ollut sulanut ollenkaan, vaikka olisikin sekoittanut. Siksi suosin pieniä määriä sokerin sulatusta kerralla. Muutaman kerran tapahtui niin, että luulin, että kaikki sokeri oli jo sulanut, mutta laittaessani veistokseen sitä huomasinkin, että valumissa saattoi löytyä pieniä kovia sokerimöykkyjä, jotka eivät olleetkaan sulaneet. Myös

siirapin lisääminen vaikutti siihen, että välillä jäi sokerimöykkyjä, jos sokeria olikin laittanut liikaa suhteessa siirapin määrään. Vaalean siirapin ansiosta sokerin väri vaaleni, ja pystyin tekemään hyvin vaaleitakin valumia. "Sokerin karamellisoituminen on reaktioiden vyöry, jossa yhdestä makeasta molekyylistä syntyy kuumuuden vaikutuksesta satoja pieniä pilkkoutumistuotteita. --Hajoamisreaktioiden kanssa samaan aikaan tapahtuu myös pienten molekyylien yhdistymistä, jolloin syntyy voimakkaan värisiä keltaisia, punaisia tai ruskeita yhdisteitä. Reaktioiden kulkua ja nopeutta voi muunnella paitsi lämpötilan avulla myös muuttamalla reaktioympäristön happamuutta etikalla tai ruokasoodalla", kertoo Hopia (2008, 39-40). Sokerin sulatuksessa värit vaihtelivat upeista keltaisen sävyistä oranssiin ja kupariin. Välillä kokeilin keittää sokeria senkin jälkeen kun kaikki oli jo sulanut, eli annoin sokerin palaa, sillä silloin sain sokerin väristä oikein tummaa, jota käytin sitten hiuksiin.

Lähikuva veistoksen pinnasta, jossa on ensimmäinen kerros sokeria. Polyuretaanin reiät näkyvät vielä sokerin läpi.

Hiusten tekoa hiukan jähmettyneellä liivate-sokeriseoksella ja nuolijalla.

Vasemmalla olevassa kuvassa näkyy, kuinka liivate-sokeriseos muodosti välillä kuplia veistoksen pintaan. Levittäessäni kuumaa sokeria veistoksen ylle, veistos natisi ja tuntui elävän. Jännitin joka hetki sitä, että polyuretaani sulaisi tai murenisi kuuman sokerin takia, mutta mitään ei tapahtunut äänen lisäksi.

Sokerin koostumus muistutti kovettuessaan lasia - valo kuului kauniisti sokerista läpi kuin värillisestä ikkunalasista ja se toi sokerin eri väriverahteet esiin.

Lopputulos

Vaikka perfektionistisena kuvanveistäjänä yritinkin tavoitella kumppanini ja veistoksen yhdennäköisyyttä, niin nyt kun veistos on valmis, ei minua häiritse se, ettei se ole aivan autenttinen. Monet ovat kyllä sanoneet, että se on tunnistettava, mutta ehkä olen vain kovin kriittinen. Kuitenkin kumppanini veistäminen tekona oli kaiken ydin, ei näköisyys. Polyuretaanin veistäminen tuntui välillä aika hankalalta yksityiskohtien saamiseksi esiin, mutta opin joustamaan tavoitteistani ja mielikuvistani tätä teosta tehdessä. Lopulta veistoksesta tuli oikeastaan mielenkiintoisempi ja hurjempi kuin olin kuvitellut mielessäni, ja olen todella tyytyväinen siihen.

Sokerin sulatuksessa olisin voinut kokeilla Hopian mainitsemaa etikkaa ja ruokasoodaa (Hopia 2008, 40), joilla olisi voinut saada muutettua sokerin väriä. Opin myös kokemusten tuomien erheiden kautta, että siirappi vaatii liivatetta enemmän kuin sokeri. Siirappiset sokerivalumat jäivät pehmeiksi ja muotoiltaviksi. Vieressä olevasta kuvasta erottaa vaaleat valumat, joissa olen käyttänyt enemmän siirappia, ja sulattanut sokeria vain vähän aikaa miedolla lämmöllä. Osa valumista jäi aika pehmeiksi, kuten jalan juurella olevat sokerivalut.

Sula sokeri materiaalina sopi mielestäni tähän rakkauden teemaani, mutta mieltäni jäi kutkuttamaan ajatus veistoksesta, joka olisikin tehty pelkistä makeisista tai päällystetty valkoisella sokerilla, tai vaaleanpunaisella tomusokerilla, jolloin rakkauden ällöttävyys näkyisi kylläkin stereotyyppisemmin, mutta myös iloisemmin. En ole varma, että tuliko veistoksesta tulkinnallisesti jopa liiankin pelottava. Joidenkin katsojien mukaan se oli pelottava, joidenkin taas niin imelä että "hampaita alkoi särkeä". Ehkä minun olisi hyvä tehdä juuri edellä mainituista materiaaleista erilaisia muun-

5. Installaation suunnittelua ja makeistestailua

Mielessäni näin makeisten vyöryvän veistoksen ympärillä kuin uhrilahjana ja kynttilöiden palavan himmeästi valaistussa nurkkauksessa luoden melkein pä pyhän tunnelman. Makeiset kuvastavat rakkauttani, joka leviää kaikkialle ympäristöönsä. Halusin jakaa rakkauttani kaikille sokeririippuvuutta aiheuttavilla makeisilla, sillä rakkauden huuma on riippuvuutta palvonnan kohteeseen. Kynttilöistä minun oli kuitenkin luovuttava, sillä TR1 taidehalliin, jonne työni oli tulossa, ei saanut laittaa mitään palavaa esille. Halusin luoda silti jollain tavalla pyhän ja alttarimaisen tunnelman, jossa katsojat palvovat minun palvonnan kohdettani.

Makeisten saamiseksi aloitin syksyllä sponsorien etsinnän, sillä oma budjettini ei makeisten ostoon riittänyt. Ajattelin, että makeiset sopisivat hyvin ensi huuman ällötys-teemaan ja korostaisivat kirkkailla väreillään myös sitä iloisuutta ja tunteiden kirjavuutta, jota tuossa huumassa esiintyy. Lähetin sähköpostitse viestin ja teossuunnitelman tästä lopputyöstäni lähes kaikille suomalaisille makeisyriyksille, jotka löysin internetin kautta - niin isoille kuin pienillekin yrityksille. Yhteystietojen etsiminen oli aika salapoliisityötä, sillä monet suuryritykset eivät anna tarkkoja tietoja, vaan ohjeistuksen "etunimi.sukunimi@"-muodossa, jolloin tulikin selvittää internetin syövereistä yritysten toimitusjohtajien ja markkinoinnista vastaavien henkilöiden nimet. Kaikkiin etsimiini makeisyriyksiin yhtä lukuunottamatta sain loppujen lopuksi yhteyden. Useilta yrityksiltä tuli kielteinen vastaus, osalta ei vastausta ollenkaan, ja pari yritystä vastasi syksyllä lähtevänsä mielellään mukaan.

Otin sponsorien etsinnän uudelleen esiin joulun jälkeen, sillä ajattelin, että joulun alusaika on makeisyriyksille hyvin kiireistä aikaa, ja sopivampi ajankohta kysellä lisää voisi olla joulun jälkeen. Lisäksi en ollut varma

Kirpputoreilta löytämiäni hopea- ja messinkivajeja. Aarteita!

siitä, kuinka paljon tulisin saamaan makeisia jo lupautuneilta makeisyri-tyksiltä, joten en halunnut ottaa riskiä, ettei makeisia olekaan tarpeeksi vaan lähdin siksi etsimään lisää sponsoreita. Ne yritykset, joilta ei ollu tullut vastausta syksyllä, kävin puhelimitse läpi. Eräällä yrityksellä oli vähän nih-keä asennoituminen sponsoritoimintaan, nimittäen taidenäyttelyämme “kaiken maailman kissanristiäisiksi”, mutta tätä lukuunottamatta kaikki muut yritykset ottivat ehdotukseni hyvin ja innostuneesti vastaan, vaikka resurssipulan takia monet eivät lähteneetkään mukaan. Puhelimitse sain kuitenkin kolme sponsoria, kun syksyllä olin saanut jo kaksi sponsoria. Lisäksi syksyllä sain sokeria sponsorilahjoituksena Dansukkerilta kym-menen kilo, mikä oli todella hyvä määrä teoskokonaisuuttani ajatellen.

Näiden lupautuneiden sponsorien jälkeen en etsinyt enempää lahjoittajia.

Halusin kokeilla tehdä itse makeisia kinuskista ja liivateesta, sillä pelkäsin etteivät makeiset siltikään riitä. Tein kinuskikastikkeen vanhan reseptin mukaan ja lisäsin lopuksi vain liivatteen. Kaadoin sydämen muotoisiin jääpalakuutiomuotteihin makeisseoksen ja annoin sen jähmettyä jääkaa-pissa. Seuraavana päivänä irrotin pari sydäntä varovaisesti veitsen avulla irti muotista ja maistoin miltä ensimmäinen kinuskikaramellini maistui. Ihan hirveältä. Roskiin vain kaikki. En siis ryhtynyt opettelemaan tämän kokemuksen myötä enempää makeisten tekoa, vaan päätin luottaa spon-

sorien lähettämien makeisten määrään.

Olin suunnitellut mielessäni alttarimaisen kokonaisuuden, jossa veistos olisi kaikkia muita korkeammalla. Makeisia, joita olin saamassa sponsorilahjoituksena, ajattelin sijoittaa kauniille, vanhoille hopea- ja messinkivadeille ja tarjottimille, jotka olisivat veistojalustoilla. Vadit ja tarjottimet luovat vanhanaikaista arvokkuutta, joka vetoaa minuun. Ne ympäröisivät veistosta, kuvastaisivat rakkautta, joka on pursunut yli ja joka on kaikille jaettavissa. Rakkaudelta ja sen siirappisuudelta eivät katsojat voisi välttyä. Syksyn alkupuolella suunnittelin installaatioon useampia elementtejä mukaan, kuten muun muassa karkeista muodostuvan sydänverhon, jonka läpi ihmisten täytyisi kulkea tilaani. Toinen elementti, josta myös myöhemmin luovuin oli seinälle sijoitettava tyhjä taulu, johon katsojat olisivat saaneet kirjoittaa, että miksi he rakastavat jotakuta. Koin nämä elementit työni kannalta liian pirstaleisiksi osiksi, ja siksi luovuin niistä.

Makeiset, jotka veistoksen ympärillä olisivat vapaasti otettavissa ja syötävissä tuntui myös minusta välillä ylimääräiseltä elementiltä, etenkin kun sain kuulla sen suuntaisia mielipiteitä, mutta päädyin pitämään ne silti. Minusta osallistava taide on virkistävää ja halusin hauskuutta installaatiooni mukaan. Tulkinallisestikin ajatellen rakkaus on sellainen tunne, jota ei pysty pitämään salassa muiden silmiltä. Se näkyy, vilahtelee tai tursuaa esiin, ja kaikki sen näkevät joutuvat siihen osallisiksi – halusivat tai eivät. Siksi makeisia sai ottaa, jos mieli teki. Halusin jakaa rakkauttani sokeririippuvuutta aiheuttavilla makeisilla, sillä rakkauden huuma on riippuvuutta palvonnan kohteeseen.

Harkitsin jonkin aikaa veistojalustojen ja niillä olevien tarjottimien korvaamista, tai oikeammin poistamista kokonaan, ja kokonaisuuden yksinkertaistamista niin, että veistoksesta ja sen jalustasta olisi lähtenyt makeisvyöry lattialle, joka olisi levinnyt kunnolla tilaan. Tämän hauskan iden ongelmaksi muodostui kuitenkin materiaalien vähäisyys. Jotta karkkimeri olisi niin näyttävä kuin mielessä sen ajatteli, niin makeisia olisi pitänyt olla vähintään viisi kertaa enemmän kuin sain sponsoreilta. Lisäksi näyttelytilan kirjavan ja tunkkaisen harmaalta lattialta makeiset eivät välttämättä olisi edes erottuneet. Päädyin siis alttarimaiseen ratkaisuun, jossa jalustat pienenevät järjestelmällisesti luoden kolmiomaisen muodostelman, jossa

Puutyöluokassa jalustojen rakentamista.

Rakensin ensimmäistä kertaa tätä lopputyötä tehdessä itse veistojalustat. Minulle tuli täytenä yllätyksenä niitä tehdessä se, kuinka vaikeaa suorien jalustojen teko on! Vaikka olin kaikki vanerilevyt mitannut ja leikannut mielestäni millilleen oikein, niin kappaleiden yhteenkiinnittämisen aikana onnistuin tekemään jalustat aivan vinoiksi tai epävakaiksi. Onneksi niiden päälle oli tulossa makeisia, jolloin katsojien huomio ei varmaankaan kiinnity jalustojen vinouteen. Pääjalustasta, joka oli kaikkia muita korkeampi ja jolle oli tulossa veistos meni kaikista jalustoista pahiten vinoon. Siitä tuli aivan suunnikas. En ymmärrä vieläkään kuinka onnistuin siinä. “Pelastin” niin sanotusti tilanteen sillä, että sulatin paljon sokerivalumia veistoksesta jalustaan, jolloin taas huomio kiinnittyy enemmän veistoon.

Olin saanut makeisia lähes 30 kiloa sponsorilahjoituksena, ja jalustojen valmistuttua tuli vuoro suunnitella niiden esillepano. Eräältä makeisyrittäjästä olin saanut kirkaan värisiä marmeladimakeisia, joiden parasta ennen päiväys oli mennyt jo tammikuussa umpeen, joten en voinut tarjota niitä sellaisinaan ihmisille. Se sai pohtimaan makeisten muuta hyödyntämistä, ja

Ensimmäiset luonnokset installaatiosta. Havainnollistin ajatuksiani perinteisellä leikkaa-liimaa -paperikokeiluilla. Maalauksen referenssinä minulla toimi edellisenä talvena tehty abstrakti maalaus tulosteena, jonka pinnalle laitoin kinuskia. En tuossa vaiheessa ollut vielä testannut liivatteen käyttämistä, joten kinuski alkoi valua heti.

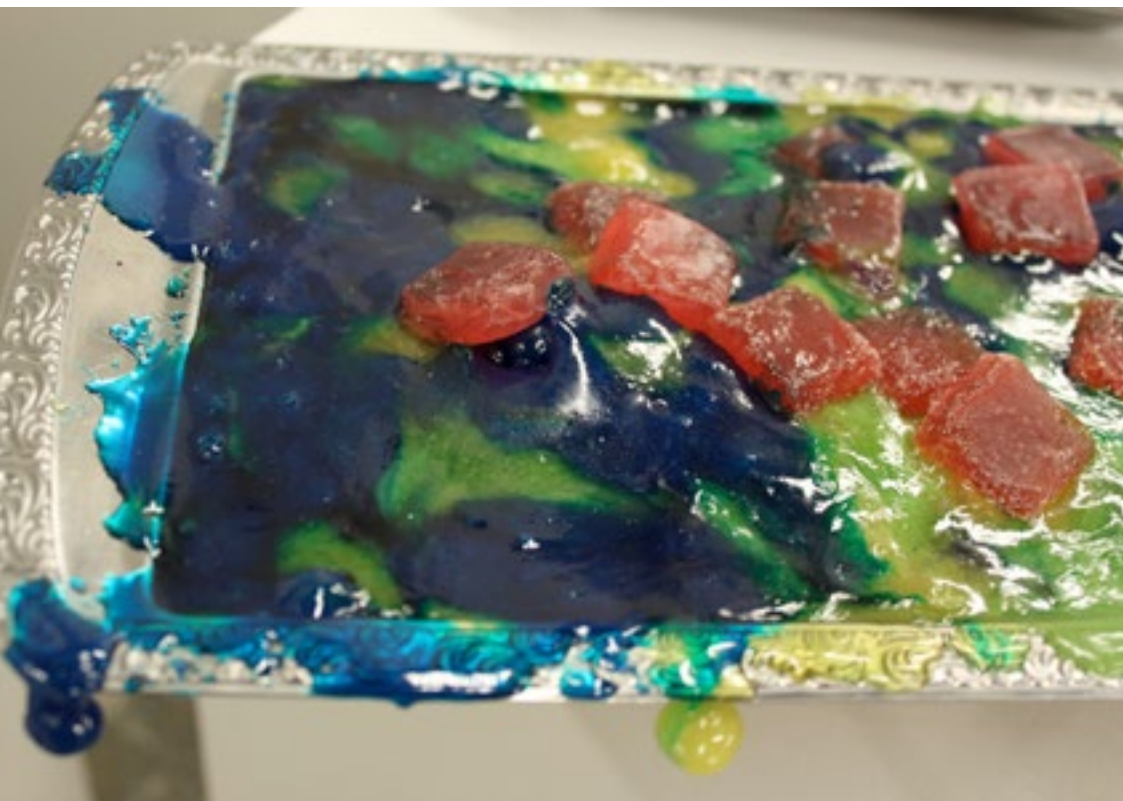
Kun sain tietä paikkani TR1-taidehallissa ja että minulla tulisi olemaan kaksi seinää käytettävissä, niin suunnittelin veistoksen ja maalauksen eri seinustoille. Suunnitelma alkoi tuntua kuitenkin liian hajanaiselta erillisine maalauksineen ja veistoksineen, joten tämän suunnitelman jälkeen siirsin maalauksen paikan veistoksen taakse. Maalauksen siirtäminen veistoksen taakse toisi intiimiyttä ja yhtenäisyyttä installaatioon, sekä tekisi kokonaisuudesta enemmän ”pyhemmän” ja alttarimaisen, kuten olin ajatellut.

Veistojalustojen väri ja kuvioiminen oli minulla pitkään asti suunnitelmissa, sillä värikkään karamellimaiset jalustat toivat mielestäni leikillisyyttä ja veivät turhan vakavuuden installaatiosta. Päädyin kuitenkin valkoiisiin veistojalustoihin, koska maalauksestani tuli kirjava väritään, ja pelkäsin jalustojen silloin vievän liikaa huomiota maalaukselta.

Suunnittelin myös alla olevan kuvan mukaisesti karkeista muodostuvan sydämen mallisen verhon, joka roikkuisi installaationi edessä. Innostuin galleriatilassa olevista putkistoista ja palkeista, joista saisi ilmaan roikkumaan jotain.

opiskelijoiden sekä ohjaavan opettajani Petri Ala-Maunuksen kanssa keskustellessa nousi ideoita makeisten sulattamisesta. Lähdin siis testaamaan ylimääräisille hopeatarjottimille, joita en ottanut mukaan lopulliseen installointiin, karkkien sulatusta ja värien sommittelua. Karkkien sulattamiseen käytin kuumailmapuhallinta, joka ei ollut minulle tuttu väline entuudestaan. Sitä oli kuitenkin helppo käyttää ja ainoa haaste makeisten sulattamisessa oli se, että ne eivät millään meinanneet pysyä paikallaan. Niiden keveys ja puhaltava kuuma ilma sai ne lentelemään pitkin poikin ennen kuin lähtivät sulamaan, ja yritin pitää epätoivoisesti metallityökaluilla niistä kiinni. Sulattaminen sai kauniit kiillot makeisten pintaan, minkä olin huomannut jo aiemmin sokeritestejä tehdessä, kun sulatin makeista kattilassa. Erityisesti polka-karamellit sulivatw kauniin kiiltäviksi. Kuumailmapuhaltimella sain makeiset kiiltäviksi ja sulatettua tasapuolisesti, mikä ei sen sijaan onnistunut kattilassa sulattelemalla. Onnistuin rakentamaan kahdelle tarjottimelle hyvin runsaan, lähes tulkoon hedelmällisen runsaudensarvi-asetelman, johon olin todella tyytyväinen. Ajattelin, että sulatan galleriatilassa paikan päällä vielä sokeria siihen päälle.

Suunnittelin koululla valmiiksi ennen ripustusta miten jalustat sijoitan ja mille jalustoille tulee mitään. Tämä ennalta suunnittelu helpotti huomattavasti ripustusta, etenkin kun työskentelyni tuli vielä jatkumaan siellä lopullisten sokerivalutusten tekemisessä. Ala-Maunus ehdotti jalustojen asettelemista hiukan rennommin kuin olin alunperin suunnitellut, kuten esimerkiksi niiden asettamasta diakonaaliin ja epäsymmetrisesti. Tulin tekemään näin, ja se näytti paljon paremmalta kuin oma järjestelmällinen asetelmani. Jalustat olisivat voineet olla silti vielä järjettömämmin, kuten minulle loppuseminaarissa sanottiin, sillä installaatio näyttäytyi liian järjestelmällisenä, kun rakkaus ei nimenomaan ole sitä.

Galleriatilassa asettelin jalustat ja makeiset omille paikoilleen, kuten myös maalauksen ja veistoksenkin. Sulatin sokeria siellä ja pelkäsin joka hetki, että palohälyttimet alkavat soida sokerin käryn takia. Onneksi näin ei päässyt käymään. Yhdistin sulalla sokerilla veistoksen sen vierellä olevana jalustaan tekemällä sokeririhmoja. Minun oli tarkoitus laittaa niitä muihinkin jalustoihin, mutta välimatkat olivat liian pitkiä ja rihmat katkesivat. Päädyin siis laittamaan sulaa sokeria vain pariin jalustaan veistoksen ja maalauksen lisäksi. Erityisesti innostuin tyhjällä tarjottimella olevasta hopeisesta kermakosta, josta valui jähmettynyt sokerivana lattiaa kohti, missä oli sokerikko jo täynnä sulaa sokeria. Sain idean koululla tarjottimien paikkoja vielä suunnitellessa, kun Ala-Maunus ehdotti, ettei kaikille tarjottimille tulisikaan makeisia. Tämä pieni yksityiskohta installaatioissa tuo mielestäni lisää symboliikkaa mukaan.

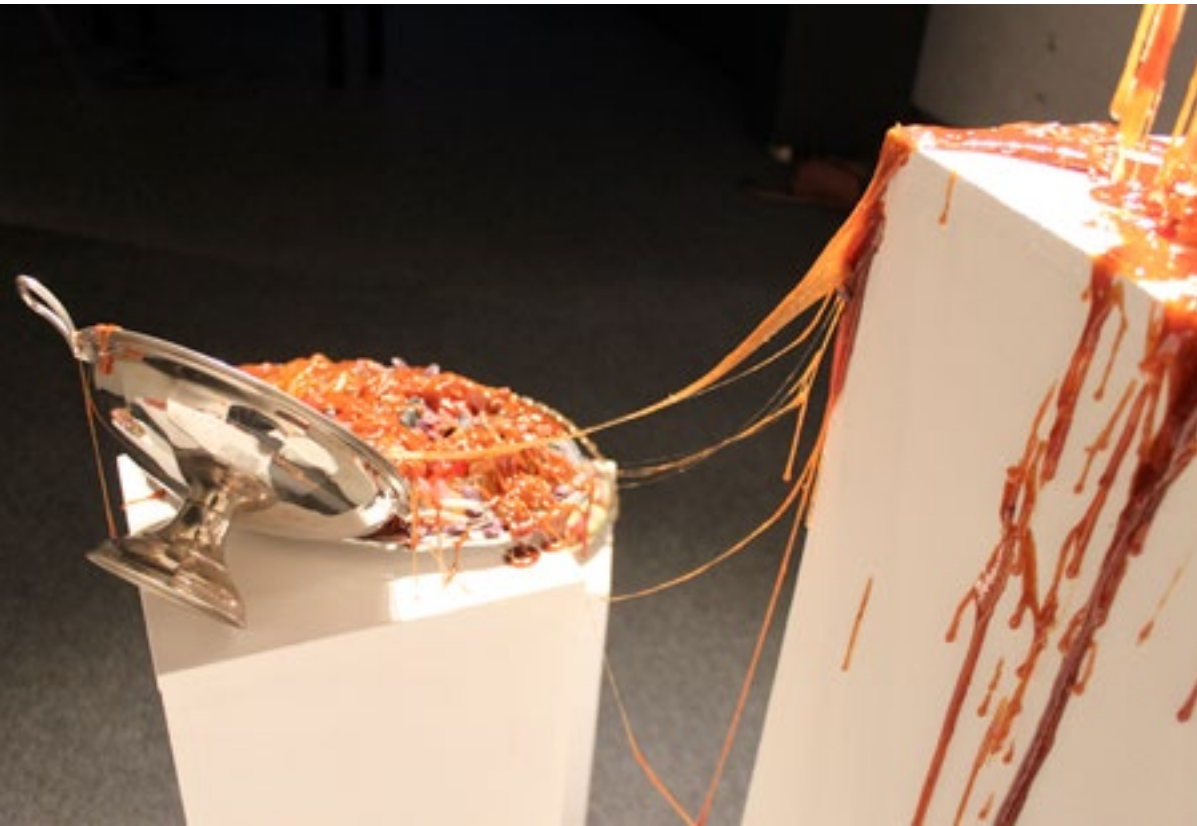

Yllä installoinnin harjoittelua koululla. Oikealla ja alla "hedelmällisyysmalja", johon sulatin osittain makeisia. Sulatettua sokeria tuli vielä lisäksi sen päälle galleriatilassa.

Sokeririhmat olivat melko heikkoa laatua eivätkä kestäneet näyttelyn loppuun asti. Makeiset olivat ilmeisesti niin houkuttelevia jopa sulan sokerin alla, että näyttelyä purkaessa huomasin jonkun haukanneen palan marmeladimakeisesta tästä hedelmällisyysmaljasta!

Lopputulos

Installaation tekeminen oli minulle uusi ja haastellinen kokemus. Koin veistoksen ja maalauksen yhteennivoamisen kaikista vaikeimmaksi osaksi enkä ole vielä ikinä ihan varma onnistuinko siinä. Pidin kyllä todella paljon makeisinstallaatiosta, ja se toi huumoria ja makeutta kokonaisuuteen, joka ilman makeisia olisi näyttäytynyt paljon vakavampana teoskokonaisuutena. Minun olisi pitänyt osata karsia rohkeammin jalustoja pois ja tehdä siitä rohkeasti hullunkurisempi. Jatkossa jos installaationi pääsee esille, tulen näin tekemäänkin.

Sulaa sokeria olisin voinut myös käyttää enemmän ja rohkeammin kokonaisuudessa, niin että se olisi suorastaan vyörynyt veistojalustalta ympärilleen. Makeisten päälle olisi voinut myös laittaa sitä enemmän, mutta koska makeiset olivat sponsorilahjoituksia, niin arkailin niiden "pilaamista" sullalla sokerilla. Nyt installaatiosta tuli aika hallittu ja järkevä, mutta tämä oli hyvää opetusta minulle rohkeuden käyttämisestä.

Kun olen kysellyt ihmisiltä mielipiteitä työstäni ja heidän tulkintojaan, on moni sanonut että se rakkauden alkuhuuman siirappisuus ja makeus kyllä välittyy installaatiosta. Lisäksi installaatio aiheutti hyvää mieltä, iloisuutta ja kepeyttä ihmisissä, joten kokonaisuus toimi tuollaisenaankin kuin se nyt oli.

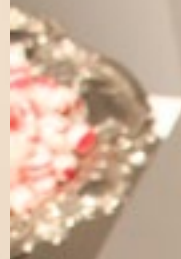

Kuva Niko Skorpio

6. Johtopäätökset

Sokeri oli minulle mieluisa materiaali ja tulen jatkossa kokeilemaan erilaisia variaatioita sekä veistoksesta että maalauksesta. Mielestäni sokeri on oikein toimiva materiaali muiden kuvanveistossa yleisesti käytettyjen materiaalien joukossa. Omat rajalliset taitoni eivät lähellekään riittäneet tuomaan esiin sokerin monikäyttöisyyttä ja monipuolisuutta materiaalina. Se on mielestäni niin kiinnostava materiaali, että tulen jatkossa kokeilemaan monipuolisemmin eri sokerilaatuja, niin maalaus pohjalle kuin veistoksen ylle.

Pohdin sitä, että osaavatko katsojat lukea sokerin rakkauden metaforaksi työssäni. Oli mielenkiintoista huomata lopputyöseminaarissa, että osalle sokerin ruskea väri oli niin vahva elementti, että se vei tulkinnan rakkaudesta pois. He olisivat kaivanneet enemmän väriä ja iloisuutta, joka ensi huumaan kuuluu. Jotkut jopa eivät ymmärtäneet installaationi kertovan rakkaudesta, ennen kuin he lukivat nimen. Osalle sen sijaan ruskea väri ei haitannut tulkintaa, vaan toi rakkauden käsitteeseen lisää tulkinnanvara ja monipuolisuutta, sekä rikkoi sitä stereotyyppistä ajattelutapaa, jossa rakkaus on aina vaaleanpunaista. Mielenpitoja ja tulkintoja on monia. Osalle installaatio toimi juuri sellaisena kuin se oli, ja osa taas olisi kaivanut jotain lisää. Kaikkia ei pysty aina miellyttämään, eikä tarvitsekaan.

Sain todella arvokkaita mielipiteitä, ideoita ja ehdotuksia koko lopputyöprosessin aikana, joista osaa tulen varmasti kokeilemaan jatkossa. Etenkin kommentit maalauksen tuomista onnellisista ja iloisista tunteista tuntuvat todella arvokkailta, ja antavat rohkeutta ja uskoa jatkaa tuolla maalaami-

sen linjalla. Voi olla, että sula sokeri maalauksen pinnalla etäännytti värien tuomista tunteista, mutta installaatio ei olisi toiminut ilman sulan sokerin yhdistämistä maalaukseen. Käydessäni näyttelyssä ajan galleriassa seurailin sivusilmällä kuinka ihmiset reagoivat installaatiooni. Huomasin, että se selkeästi herätti hilpeyttä ihmisissä ja ihmiset kävivät rohkeasti ottamassa makeisia. Se on minulle onnistumista, että saan ihmiset tuntemaan edes jotain.

Tässä opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa koin haastavaksi tieteellisen tekstin kirjoittamisen, sillä minulla ei ollut lopputyötäni kohtaan teoreettista käsittelytapaa vaan empiirinen. Kirjallisuutta ei sokerin käyttämi-

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Atkinson, Sam & Chilvers, Ian & Farfour, Gadi 2013. The illustrated story of art. London: Dorling Kindersley.

Hopia, Anu 2008. Kemiaa keittiössä. Helsinki: Nemo.

Kandinsky, Wassily 1952, toim. Kandinsky, Nina.1981. Taiteen henkisestä sisällöstä. Helsinki: Suomen Taiteilijaseura ry. Käännös Marjut Kumela.

Koivunen, Hannele 2007, toim. Jula, Jari. Biotaide etiikan peilinä. Teoksessa Taiteen etiikka. Turku: Areopagus.

Pasanen, Kimmo 2004. Musta neliö, Abstraktin taiteen salat. Helsinki: Kustannus Oy Taide

Verkkolähteet

Bean, Kyle. Luettu 23.4.2014. <http://kylebean.co.uk/>

Blincoe, Emily. Luettu 23.4.2014.
www.flickr.com/photos/emilyblincoe/sets/72157633755802272/

Contemporary Art: Janine Antoni: Loving Care & Lick and Lather. Luettu 24.4.2014. www.marthagarzon.com/contemporary_art/2011/01/janine-antoni-loving-care-lick-and-lather/

Dezeen Magazine: The Sugar Lab by Kyle and Liz von Hasseln. Luettu 23.4.2014. www.dezeen.com/2013/07/04/3d-printed-sugar-cubes-by-the-sugar-lab-kyle-and-liz-von-hasseln/

Dreishpoon, Douglas: Janine Antoni. Luettu 24.4.2014. www.artinamerica-magazine.com/news-features/magazine/janine-antoni/

Energiakeskus Indigo: Häävuosipäivät. Luettu 17.4.2014. www.energiakeskus.com/energiasivut/symboliikka/haapaivat.php

Fei: Francine Spiegel. Luettu 23.4.2014. www.beautifuldecay.com/2009/10/23/francine-spiegel/

Hauser & Wirth: Dieter Roth. Björn Roth. Luettu 21.4.2014. www.hauser-wirth.com/exhibitions/1649/dieter-roth-bjorn-roth/view/

Intermonet: The colors of Monet. Luettu 30.3.2014. www.intermonet.com/colors

Jamison, Brendan. Luettu 21.4.2014. www.brendanjamison.com

Jobson, Christopher: Portion Control: New Photos of Tiny People Living in a World of Food by Christopher Boffoli. Colossal. Luettu 23.4.2014. <http://www.thisiscolossal.com/2013/06/portion-control-new-photos-of-tiny-people-living-in-a-world-of-food-by-christopher-boffoli/>

Metrolyrics: Brown Sugar Lyrics. Luettu 18.4.2014. www.metrolyrics.com/brown-sugar-lyrics-rolling-stones.html

Miller, Shelley. Luettu 23.4.2014. www.shelleymillerstudio.com

Muniz, Vik. Luettu 23.4.2014. vikmuniz.net/gallery/chocolate

Taylor, Kate: Paul and the Chocolate Factory. Wmagazine. Luettu 23.4.2014.
www.wmagazine.com/culture/art-and-design/2007/11/paul_mccarthy/

Ted: Vik Muniz: Art with wire, sugar, chocolate and string. Video. Katsottu 23.4.2014. www.ted.com/talks/vik_muniz_makes_art_with_wire_sugar#t-547767

Vihriälä, Hanna. Luettu 23.4.2014. www.artti.net/hanna.vihrialala/

Kuvalähteet

Sandra Jogeva “Mother’s Wisdom”: <http://sandrajogeva.artcontainer.ee/wp-content/uploads/2012/06/eestl%C3%A4hemalkilian1.jpg>

Saara Kariranta “Girl and the Dolphin”: http://www.kariranta.com/wp-content/gallery/porttis1/girl_dolphin.jpg